

ODTÜ Mezunları
Derneği Yayınıdır

168

kasım 2007

odtülüler bülteni

ODTÜLÜLER BÜLTENİ

ODTÜ Mezunları Derneği aylık yayın organıdır. Dernek üyelerine ücretsiz gönderilir.

Kasım 2007

Dernek Adına Sahibi

Himmet ŞAHİN (EDS'83)

Yazı İşleri Müdürü

Bayraktar BAYRAKTAR (CE'87)

Yayın Kurulu

Tülay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)
Nermin FENMEN (CHE'80)
Çiğdem Berdi GÖKHAN (ARCH'71)
Ümit ÇAĞLAR (EE'93)
H. Nafi İPEK (PETE'82)
Şule ŞAHİN (PSY'85)
M. Nilgün EGEMEN (CHE'89)
Melda TANRIKULU (CRP'06)
Emrah DELİKAN (CE'06)
Çağdaş EKİNCİ (CENG'06)

Yayına Hazırlayan

Yeliz DEDE

yayin@odtumd.org.tr

Reklam Sorumlusu

Kemal BULUT

Grafik Tasarım ve Baskı

Mrk Ltd. Şti. Güz Sok. No: 3/C
A. Ayrancı / Ankara
Tel: (312) 467 00 09
Baskı Tarihi : 28/10/2007

İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına ait olup, ODTÜ Mezunları Derneği'ni ve ODTÜ'lüler Bülteni'ni sorumlu kılmaz. Yayımlanan yazılar ve fotoğraflar Derneğin ve yazarların izni olmadan kullanılamaz.

ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu

Himmet ŞAHİN (EDS'83), Başkan
Bayraktar BAYRAKTAR (CE'87), İkinci Başkan
Burçin BÜYÜKPAMUKÇU (BIO'88) Yazman
Nevres DABIL (CE'98), Sayman
Sedef SOMALTIN (EE'92)
Taner ÖZDEMİR (EE'88)
Mustafa SELÇUK (CE'87)

Ödentileriniz için

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi 4229/0528642
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi 6201160 - 6

Burs ve Yardımlar Fonu

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi
4229/0422059 (YTL)
4229/3282408 (EUR)
4229/3165117 (USD)
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi
6299535-2 (YTL)

Yönetim Yeri

ODTÜ Mezunları Derneği
428. Sok. 100.Yıl 06530 Ankara
Tel: (312) 286 79 79
Faks: (312) 287 75 00
E-posta: odtumd@odtumd.org.tr
www.odtumd.org.tr

Kapak Konusu

10 Kasım

Yerel Süreli Yayın
ISSN 1303-7390

İ Ç İ N D E K İ L E R

4 **Ayın konusu**
10 Kasım

7 **Üyelerimizden**
Ne Olacak Enerjinin Durumu

11 **Üyelerimizden**
Mimarlık

13 **Kasım Güncesi**
Cezayir Gerçekten Bağımsız mı?

15 **Söyleşi**
ODTÜ'yü tercih eden ÖSS birincileriyle söyleştik

16 **Eğitim Tarihimiz**
Türk Eğitimine tarihsel bir bakış 2

18 **Başarı Öyküsü**
"Sırada Klimanjaro Var" Necdet TURHAN

20 **İçimizden Ustalar**
Haydar ERGÜLEN ile ODTÜ ve Şiir Üzerine

22 **Etkinlik İzlenesi**

26 **Hocam İnecek Var**
Kayseri

29 **Kültür Sanat**
"Toprak Adamları" Neşet GÜNAL

32 **ODTÜ'den bir köşe**
Yurtlardaki Heykel

33 **Anılarla ODTÜ**
THBT (Türk Halk Bilimi Topluğu) Tarihinden

33 **ODTÜ'den**
ODTÜ, çocuklar bilimi sevsin diye Uygulamalı Bilim Merkezi açtı

35 **Bilişim Dünyasından**
e-Devlet

38 **Mahzen**
Pratik Bir Olgudur Hayat...

40 **Kitaplar Arasında**
20. Yüzyıl Siyasi Tarihi

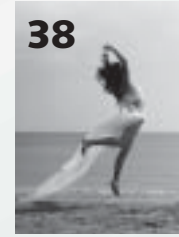
41 **ODTÜ'den bir topluluk**
Musikinın Büyüsü

42 **Dernek'den**
Vişnelik'te yatırım değerlendirme

44 **Etkinlik**
Etkinlik Komitesi'nden Haberler

47 **Çuvaldız**

48 **Go Köşesi**

10YTL
KAMPANYASI

**Burs fonuna
yapacağınız ayda
10 YTL ve üzeri
yardımlar bir
araya geldiğinde,
kaynak yetersizliği
yüzünden burs
veremediğimiz
birçok ODTÜ'lü
kardeşimizin
yüzünü
güldürecek...**

**Dileriz, bu
kampanyada
bizi yalnız
bırakmazsınız!**

**ONLARI
UNUTMAYINIZ**

**Burs ve Yardımlar
Fonu**

T.İş Bankası

ODTÜ Şubesi

0422059 (YTL)

3282408 (EUR)

3165117 (USD)

Garanti Bankası

Maltepe Şubesi

6299535-2 (YTL)

B İ Z D E N S İ Z E

Sevgili ODTÜ'lüler,

XVII. yüzyılda Avrupa'da başlayan "Aydınlanma Felsefesi" doğayı anlamaya, tanımaya, yorumlamaya ve insan yaşamına önem vererek yaşamı bu anlayış içinde değiştirmeyi savunmuş, geleneklerin ve dinsel inançların dışında, akıl ve deney yardımıyla kendini gerçekleştirme yollarını ve yöntemlerini araştırmıştır. Bu anlayış insanın doğada, dünyada, evrende değerini, durumunu, rolünü ortaya çıkararak "Laik Düşünce" ve "Laik Dünya Görüşü"nü getirmiştir. İnsan aklının gelenek, görenek, din gibi temel toplumsal kurumlardan kaynaklanan sınırlamalarından kurtulması gerektiğini belirterek, inanmayı değil, bilmeyi temel fikir olarak geliştirmiştir.

"Çağdaş Kültür" kavramının özüne bakıldığında, cumhuriyet, demokrasi, laiklik ve ulus değerlerini içerdiği görülmektedir. Çağdaş demokrasinin dayandığı temel ilkeler; " seçim ve temsil ilkesi" , "genel ve eşitlikçi olması", "çoğunluğun yönetim hakkı", "azınlığın korunması" ve "çoğunluğun sınırlanması" ile "devlete karşı temel kişisel hakların tanınması" ve "kanun karşısında eşitlik" ilkeleri olarak sıralanabilir. Geri kalmış, siyasal bağımsızlığına yeni kavuşmuş ülkeler kapitalist modele uygun bir kalkınma yoluna girmişler ve bu modelin gerektirdiği "Batı benzeri" klasik demokrasi sistemlerini taklide kalkışmışlardır. Belirli bir ekonomik kalkınma ve toplumsal yapının ürünü olmaması nedeniyle, bu ülkelerde söz konusu demokratik yapı sağlıklı bir şekilde yerleşmemektedir. Geleneksel yapıları değişmemiş ülkeler ise çoğu zaman biçimsel kalmıştır ve egemen sınıflar kendi hâkimiyetlerini sürdürmek için sistemle oynamaya ve faşist düzenlere dönüştürmeye çalışmışlardır. Çıkarlarını ve amaçlarını kaybetmek istemeyen emperyalist güçler de, siyasi iktidarı elinde bulunduran sınıfları desteklemek yoluyla "totaliter" biçimde çıkarlarını sürdürme olanaklarını aramaktadır.

Her toplumda birlik ve beraberliği kollamak ve korumak amacıyla kuşaktan kuşağa aktarılan ahlaki ve kültürel değerler vardır. Bu değerler toplumda ortak davranış kalıpları ve şemalarıyla dışa yansır. Toplumsal ilke ve kuralların baskısı ve etkisiyle birey tarafından benimsenen bu ortak değerlerden oluşan davranış kalıpları toplumun dengesinin ve düzeninin bekçiliğini yapar. Bununla birlikte son yıllarda yapılan araştırmalar, ülkemizde yaşayan insanların gelenekçi, toplum değerlerinden hoşnutsuz, katı, tutucu ve kendinden olmayanı dışlama eğilimleriyle farklı toplumsal değerlere kaydığını göstermiş, muhafazakârlık etkinlik kazanmıştır. Yüzyıllar boyu dünyada ve ülkemizde bağımsızlık, özgürlük, cumhuriyet, demokrasi, laiklik ve insan hakları gibi temel kavramları oluşturmak için ödenen bedelleri görmezlikten gelmek toplumda değer çatışmalarına neden olmaktadır. Ortaçağ karanlığında erdem, din, devlet ve gelenek gibi temel toplumsal kurumların oluşturduğu sultaya sıkı sıkı bağlanmak, uygulayıcılara muhafazakâr toplumların gözünde saygınlık kazandırır, oysa insanın değerini, erdemini aklına göre düzenlemesi, doğruyu, güzeli, iyiyi bulması, özgürce karar vermesi gereklidir. Bütün ülkelerde ve ülkemizde yaşayan insanların arasında din, mezhep, tarikat, dil, lehçe ve etnik köken farklarının olması zengin bir kültür mozaïği yaratmakta ve çoğulcu, demokratik, katılımcı, özgür bir ortamda, bunların birleştirilip bütünleştirilmesi, ulusal kültürü ve kimliği oluşturacaktır.

**Saygılarımızla,
Yönetim Kurulu**

Takvimler Yine 10 Kasım'ı Gösterir

Takvimler yine 10 Kasım'ı gösterecek, saatler yine 09.05'i vuracak. Tüm Türkiye yine büyük bir "huşu" içerisinde bir 'üç dakika' geçirecek. Çocukluğumda hatırlıyorum, şehrin en canlı, caddelerinin hıncahınç dolu olduğu mahallelerin de bile bu 'üç dakika' içinde tüm hayat durur, insanlar arabalarından bile iner, hazır-ol vaziyeti alınır. Ama sanıyorum bu alışkanlığımız da artık geride kaldı, eskidi. Ne garip bizi biz yapan değerlerden çok kolayca vazgeçiyormuşuz gibi geliyor bana. Tabii bu küçük bir dipnot. Benim sizle paylaşmak istediğim daha çok şu büyük zaman, bir dönem: 'üç dakika'

Herkesin ilk anda günlük koşuşturmanın içinde ne olduğunu anlamadığı, saatini kontrol edince olayın farkına vardığı, sirenlerin bizi derin uykularımızdan uyandırmak istemişçesine tüm ürpertici dozu ile çalındığı 'üç dakika'. İşte bu 'üç dakika' benim için tam bir hesap dökümü, tam bir bilanço. Eskilerin deyimiyle "takkenin düşüp kelin görüldüğü" andır, bu an. O 'üç dakika' gözler hep kapalı, utancımın mı acaba bilemem. O 'üç dakika' koca bir cumhuriyet tarihi bir film şeridi gibi geçer gözümün önünden, hemen ardından kafamda binlerce soru işaret belirir. Sanki zaman ileriye değil de geriye doğru gidiyormuş gibi gelir bana; bilmem ki haksız mıyım?

Kendimi Ulus'taki İlk Meclis binasında bulurum birden. Hani milli iradenin milli irade olduğu, mebusların "biz buraya kaçmaya mı, yoksa ölmeye mi geldik" dediği yüce çatı. Bir milletin doğuşuna şahit olurum, tüm mazlum milletlere emsal olan, emperyalist devletlere karşı kazanılmış bir kurtuluş savaşı sonrası kurulan genç, onurlu bir cumhuriyetin kuruluşu için kullanım ilk oyumu. Ancak hilafet, saltanat gibi kavramları da içime pek sindirdiğim söylenemez. Ama hiç tasalanmam derim ki; bu genç ilerici kadro gün gelir bu sorunu da bertaraf eder, gönlüm rahattır. Sonra atlarım katır sırtına bakarım ki; 'jakoben' denilen kadrolar yola koyulmuş, köy yollarına. Gözünü budaktan sakınmayarak yurdun en uç köşesindeki kuş uçmaz, kervan geçmez okullara bile ulaşmak için çabalarlar, okuma-yazma seferberliği için.

Yolum sonra düşer Hasanoğlan'a, Gölköy'e. Bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur demişler ya eskiler. Tam da öyle, yüzlerce köy çocuğu ellerinde tırmıklar, kazmalar koyulmuşlar işe. Gözlerinde öyle bir ışık var ki şaşar kalırım. Sanki hepsi birer Mustafa Kemal. Bak sen şu elitistlere dillerinde bir de bir şarkı, haykırıyorlar halkçı bir deyiş: "milletin tüm nimetleri, milletin kesesine" Hele bir de şansım varsa denk gelirim Gölköy'de oyunlarına. Köy çocukları tiyatro oynar, anaları babaları seyredir. Anlarım hemen, demokrasi öyle şaklapanlıkla olmaz. Köysel kalkınma olmadan olmaz demokrasi, demokrasi gökten düşer gibi gelmez bir memlekete. Kimi aydınlar unutulur; karma eğitime bile cumhuriyet sayesinde kavuşulmuştur, bu topraklarda.

Gözümü bir açarım Uşak'ta şeker fabrikasında, Merinos'undayım Bursa'nın. O sürekli eleştirilen 30'ların ekonomi politikasına yine hayran kalırım çünkü dünyada eşi benzeri pek görülmemiş bir kalkınmayı gerçekleştirmiştir. Dinlerim korporatist diye eleştirilen Mustafa Kemal'i mecliste mesleki temsile karşı çıkarken. Öbür taraftan Yusuf Akçura anlatır demokratik milliyetçiliği. Bazıları bir türlü anlamaz seksen sekiz soydan bir millet oluşturabilmenin erdemini. Devrim karşıtı 150'liklerin sınırdışı edilmesine şapka çıkartırım; bilirim ki; başka bir ülkede olsalar kaçış yok, sonları idamdır. Aşar kaldırılınca ben de zıplarım havalara sevinçten sanki kırk yıllık çiftçiyim. 1933 üniversiteler reformu ayrı bir övünç kaynağı olur benim için. Diğer yandan olaylara eleştirel bakmayı hiçbir zaman gözden kaçırmam. Başımı öne eğirim, selam ederim Istrancalar'da Sabahattin Ali'ye.

O zamanlar bugünkü gibi ülkemize "sen '72. Koşušta' bekle biz seni çağıracağız" siyaseti, izlenemez, Milletler Cemiyeti'ni davet üzerine teşrif ederiz. 1949'da Avrupa Konseyi'nin kurucu üyesi oluruz.

Diline, tarihine sahip çıkan, 'bir karış fazla şimendifer' diyen bir millet iken geldiğimiz son durağa bakar, hüzünlenirim.

Artık sirenler susar, kendine gelmenin zamanıdır. Hani 'ejderha olsan kar etmez'. Farkına varırım gerçeklerden kaçılmaz ama savaşılabılır. Anlarım ki, vakit, aydınlanma mücadelesine devam etme, ateşi söndürmeme vaktidir. Ama son anda aklıma bir soru takılır: "Daha az Uğur Mumcu'yduk dün, daha çok Uğur Mumcu muyuz şimdi?"

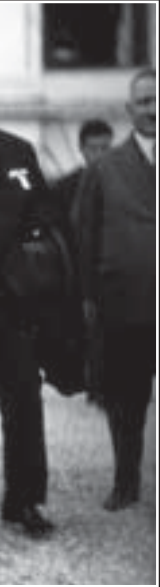
Kim bilir?

Barış ÇETİN (ME'03)
e116207@yahoo.com

Atatürk'ün Yaptıklarını Bir Bütün Olarak Görüyor muyuz?

Türk halkı, Mustafa Kemal'in öncülüğünde yüzyılın ilk çeyreğinde bir varoluş mücadelesi verdi, kazandı ve ardından gerçekleştirdiği atılımla görkemli bir başarı öyküsü yarattı. İşgal güçlerine karşı direnişle temelleri atılan, askeri utkunun ardından çağdaşlaşma yolunda atılan bir dizi adımla biçimlenen cumhuriyet, tarih sahnesinde şansını kaybetmiş görünen Türk ulusunun bağımsız ve özgür bir biçimde uygar dünyaya katılmasının yolunu açtı.

Anahatları herkesçe bilinen bu öykünün temelindeki düşüncenin yeterince anlaşılmadığı her 10 Kasım'da sıkça dile getirilir. Doğrudur da. Ne var ki nedensiz değildir. Örneğin ders kitaplarına bir göz atıldığında bu süreci bütünsel olarak görmek çok zordur. Türk Kurtuluş Savaşı bir savaşlar silsilesinden ibaret gibidir. Önce 1. İnönü, sonra 2. İnönü ve bu şekilde ilerler. Her yönüyle olağanüstü bir mücadele olan Kurtuluş Savaşı'nın heyecanını bu metinlerde görmek neredeyse olanaksızdır.

Sonrası da farklı değildir. "Atatürk ilke ve inkılapları" sanki bir bütünün parçaları değilmiş, sanki Atatürk takvimi değiştirdik, şimdi de alfabeyle el atalım demiş gibidir. Modern bir ulus devletin tüm yapıtaşlarını on beş yılda yerleştiren bir devrimden yüzyılların yavaşlığında bahsetmek gerçekten anlaşılır gibi değil.

Tüm bunların üzerine bir de bu süreç dünya tarihinden de kopuk bir biçimde aktarılınca, Atatürk'ün esasında ne yapmaya çalıştığı gözden kaçıyor. Türk devriminin, batının aydınlanma süreçlerini ve sanayi devrimini kaçırmış bir ülkede bu açığı kapatarak modern ve demokratik bir ulus devlet yaratma planı olduğu yeterince açığa çıkmıyor.

Böyle olunca, diyelim aynı yıl içinde iktisat kongresini toplamakla Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası kurmanın tesadüf olmadığını, kıyafet devrimi ya da ölçü ve takvimi değiştirmenin birbirlerinden daha az önemli olmadıklarının farkına varmak da zorlaşıyor.

En önemlisi de, özellikle de bugünkü gündeme bakınca, laikliğin ve beraberinde tek hukukluluğun, modern bir demokrasi için nasıl vazgeçilmez bir önkoşul olduğu gerçeğinin yeterince anlaşılmaması. Laiklik, yurttaşların özgürlük ve eşitliğini güvence altına alan, herhangi bir kesim üzerinde herhangi bir baskının önüne geçen temel ilke değil de, devlet yapısındaki ilkelerden herhangi biriymiş gibi tartışıyoruz.

Tabii o dönemde demokrasi için tek yapılan laikliğe ilişkin uygulamalar değil. Atatürk'ün demokrasinin temel kurumlarını ve daha önemlisi bilincini yerleştirmek için harcadığı çaba; meclissiz ve temsil yetkisi almadan asla hareket etmemesi, yurttaşlık bilinci üzerine kitap yazacak kadar kafa yorması, çok partili sisteme geçiş girişimleri, kadın haklarına verdiği sıradışı önem ve daha birçok örnek de, tek parti diktatörlüğü söyleminin yarattığı sisin arkasında kalıyor.

Tarih, hem geleceğe ışık tutması, hem de toplumsal belleğimizin sağlığı açısından hayattır. Milli mücadele ve cumhuriyetin kuruluş süreçlerini bir bütün olarak algılamak ve düşünmek, hem o dönemde kazanılan başarının büyüklüğünü daha iyi ortaya koyacak, hem de bugün için dersler çıkarmamızı kolaylaştıracaktır.

Evren ARIK (ECON'02)

earik1979@yahoo.com

KAMUOYUNA

Bu gün yine içimiz yanıyor,
Kimimiz ağlıyor, kimimiz ağıt yakıyor.
Kimileri ise oturmuş, a ababalarından talimat bekliyor.

Siyasi erk ne yazık ki toplumun tüm kesimini kucaklamamakta, demokratik ve laik ulus devleti olma koşullarını yerine getirmemekte ve ülkemizin yaşamsal sorunlarına c z mler üretememektedir. Böyle bir ortamda, içinde bin bir oyun, hile olan, kardeşi karde e vurduran, emperyalizmin sürekli güdümünde ve onunla dayanışma içinde olan, emperyalistler tarafından silah ve her türlü araçla beslenen, faşizmin bütün koşullarını içinde barındıran ve insanlık suçu işleyen PKK terör örgütünün, insanları yok etmeye yönelik silahlı eylemlerini kınıyoruz.

Bu terör olaylarında,  ırnak ve Lice'de yaşamlarını kaybeden vatandaşlarımız ve askerlerimizin ailelerine ba sa lı ı, milletimize sabır diliyoruz.

**Saygılarımızla,
ODTÜ Mezunları Derneği
Yönetim Kurulu**

Değerli Mezunlarımız,

Üniversitemiz Senatosu 9 Ekim 2007 tarihinde yaptığı toplantıda, aşağıdaki duyurunun kamuoyunun bilgisine sunulmasına karar vermiştir.

**Saygılarımla,
Prof.Dr. Ural Akbulut
Rektor**

Senatomuz, 9 Ekim 2007 tarihli toplantısında aşağıda yer alan g r  n  kamuoyuna duyurma kararı almıştır:

 ırnak ve Diyarbakır bölgesinde 30 Eylül ve 7 Ekim 2007 tarihlerinde sivil vatanda larımızı ve Silahlı Kuvvetlerimiz mensuplarını hedef alan terörist saldırıları telin ediyoruz.

Ülkemizin bölünmez b t nl  n  ve toplumsal barışı tehdit eden bu tür eylemler, Cumhuriyetimizin kuruluşundan beri özenle korudu umuz, laik ve demokratik devletimizin uniter yapısını bozamayacaktır.

ODTÜ Senatosu, aziz  ehitlerimize rahmet, yüce ulusumuza, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ve  ehit ailelerine ba sa lı ı diler, kanlı terör örgütünün ve destekçilerinin hiçbir zaman amaçlarına ula amayaca ına olan inancını yineler.

NE OLACAK ENERJİNİN DURUMU

Eve girince düğmeye bastığımızda herşeye rağmen lambamız yanıyor, bu sektörde yıllardır çalışmış ve çalışan emektar ve özverili insanlara minnet borçluyuz.

Enerjinin Küresel Gücü ve Eğilimler

Onsuz bir dünyanın düşünülmesi artık mümkün değildir. Çoğu zaman dünyamıza zarar verme pahasına da olsa enerjinin her türüne sınırsız taleplerle sahip olmak için büyük mücadeleler ve kavgalar olmuştur. Halen de etkisi artarak bu kavgalar sürmektedir. Enerji, günümüzde yerel olarak tartışılan ve karar verilen bir yapıdan küresel ölçekte belli karar vericilerin önemli ölçüde etkilediği ve enerjinin gücünü elinde tutanların, politikadan kültüre, eğitimin sosyal yaşama dek diğer alanlarda da karar vericileri etkilediği uluslar ötesi bir değer yaratmalarına imkan vermektedir. Dünyanın geçmiş dönemlerinde de olduğu gibi; gücü elinde tutanların da hakkaniyetli ve eşit paylaşımcı bir anlayışın dışına çıkmasıyla kavgaların ve etkilerinin alanı tüm dünyayı çevrelemektedir.

Varil fiyatı 20 USD civarında olan hampetrol fiyatının 60-70 USD seviyelerine yükselip, tekrar aşağı doğru inmeyecek şekilde eğilim göstermesi ile bir yandan önemli rezervlere sahip olan ülke ve bölgelerin zenginlikleri artarken, diğer yandan büyük oyuncular olan çokuluslu şirketlerin karları katlanarak artmaktadır. Bu artışların kısa ve orta vadede düşmeyeceğine olan inanç ile de özellikle tüketici konumunda olan ülkelerde ve bölgelerde ise alternatif kaynak arayışları hızlanarak ve yeni ürünleri ortaya çıkararak sürmektedir. Önceleri çok ekonomik olmayan rüzgar, güneş, hidrojen, atık bertaraf, biyogaz ve biyokütle enerjileri konusunda çalışan araştırmacı ve teknoloji üretici şirketlerin değerleri hızla artmakta ve ticari olarak kullanılabilir yeni kaynaklar

da kullanıma daha yaygın olarak sokulmaktadır. Bunların başında rüzgar enerjisi, biyogaz ve biyokütle gelirken sınırsız enerji kaynağı olan güneşin kullanımı konusunda da pahalı olmakla birlikte birçok ülkede projeler geliştirilmektedir.

Nükleer enerjinin payının artırılması gündemde tutulurken, fosil yakıtların çevreye olumsuz etkilerinin azaltılması için bir yandan enerjinin verimli kullanılmasının yolları aranırken bir yandan da yukarıda sayılan alternatif temiz enerji kaynaklarının payının artırılmasına çalışılmaktadır. Bu amaçla gerek Avrupa Birliği gerek diğer gelişmiş ülkelerin yaptıkları yasal düzenlemelerle yukarıdaki amaçlar desteklenmektedir.

Son on yılda özellikle Avrupa ülkelerinde yaygınlaşan elektrik sektöründeki serbestleşme çalışmaları epeyce yol almasına, tüketicilere alternatifler ve rekabet ortamı sunmasına rağmen; tekelleşme, arz güvenliği ve enerjideki güçlerin tehdit unsuru olarak kullanılma olasılığı tartışılmaya ve bu konularda bazı sınırlamalar getirilmeye başlanmıştır.

Türkiye Penceresi

Türkiye özelinde bakıldığında, bilinen ve ekonomik olarak işletilebilen kaynaklar dikkate alındığında birincil kaynaklar bakımından yoksunluk daha etkili iken, enerji tüketimi ve talebi konusunda ise tam bir açlık yaşanmaktadır. Enerji tüketimi bir yandan artan nüfus; öte yandan kaçınılmaz olarak artan şehirleşme oranı ve artan modernleşme ve refah talepleriyle hızla artmaktadır. Öyle ki, gelişmiş ülkelerde artık neredeyse yıllık %1'ler seviyesinde artışlar veya durağanlıklar yaşanırken, uzun yıllardır yıllık %5 civarında büyüme gösteren enerji tüketimi büyük küresel sermayenin ilgisini de sıcak tutmaktadır.

Üyelerimizden

Hem birincil kaynaklardan yoksunluk, hem de küresel oyuncularının olmaması nedeniyle Türkiye’de zaman zaman önemli enerji darboğazları yaşanmakta; bu da hem ekonomik kalkınmanın anahtarı olan sanayinin ilerlemesini geciktirmekte hem de toplumun özellikle genç kuşağının artan refah ve gelişme taleplerini frenlemektedir.

Su kaynakları bakımından belli bir zenginliği olan Türkiye’de bu kaynakların şimdilik %30 kadarı değerlendirilebilmiştir. Bilinen düşük değerli linyit rezervleri de 9-10 milyar ton olmasına rağmen bu kaynakların da ancak yarıya yakını enerji pazarında kullanıma sunulabilmiştir. Rüzgar potansiyeli son yıllara kadar neredeyse hiç kullanılmamış, güneş potansiyeli ise sadece su ısıtma amacıyla belli alanlarda yaygınlaşmıştır. Nükleer enerji tartışması yıllardır iki karşı tarafın da elini güçlendirirken ortaya bir ürün konamamıştır.

Elektrik Enerjisi Durumu

2002 yılına gelindiğinde, özellikle kamuoyunda çokça tartışılan Yap İşlet (Yİ) ve Yap İşlet Devret (YİD) modelleriyle alım garantili olarak yapılan kapasitelerin devreye girmesi ve 1999 yılındaki ekonomik durgunluk ve 2001 yıllarındaki ekonomik krizin elektrik talebinde o yıllarda yarattığı frenleme etkisiyle %30-35 civarında bir kapasite yedeği oluşmuştur. Güvenilirlik açısından aslında olması gereken sürdürülebilir %12 civarı yedek kapasite düşüldüğünde %20 civarı bir arz fazlası yaratılmıştır. Bu arz fazlası, son yıllarda %7 civarında yıllık artış gösteren talep ile 3 yılda tüketilecek bir değer olup, bu süre enerji yatırımları açısından oldukça kısa bir süredir.

2006 yılına kadar su gelirlerinin yüksek olmasıyla hidrolik santrallerden elde edilen elektriğin payı da %30’lar civarında oluşmuştur. Ne var ki, baraj seviyelerinin düşmesi ve su gelirlerinin azalmasıyla bu payın azalması yerine başka kaynaklardan yedekleme gerekecektir. Doğalgaza dayalı santrallerin üretimdeki payı ise %45-50 civarındadır.

TEİAŞ tarafından yayınlanmış olan talep senaryoları

Yıl	Düşük Talep Senaryosu				Yüksek Talep Senaryosu			
	Anlık Güç Talebi		Enerji Talebi		Anlık Güç Talebi		Enerji Talebi	
	MW	Artış(%)	GWh	Artış(%)	MW	Artış(%)	GWh	Artış(%)
2007	29.305	6,2	185.032	6,2	29.829	8,1	188.343	8,1
2008	31.151	6,3	196.689	6,3	32.275	8,2	203.787	8,2
2009	33.114	6,3	209.081	6,3	34.954	8,3	220.701	8,3
2010	35.200	6,3	222.253	6,3	37.855	8,3	239.019	8,3
2011	37.417	6,3	236.255	6,3	40.997	8,3	258.858	8,3
2012	39.775	6,3	251.139	6,3	44.359	8,2	280.084	8,2
2013	42.280	6,3	266.961	6,3	47.908	8,0	302.491	8,0
2014	44.944	6,3	283.779	6,3	51.692	7,9	326.388	7,9
2015	47.820	6,4	301.941	6,4	55.724	7,8	351.846	7,8
2016	50.929	6,5	321.567	6,5	59.904	7,5	378.234	7,5

Aslında yaratılan bu kapasite fazlası sayesinde, mevcut termik santrallerin iyileştirilmesi ve daha verimli ve çevreye uyumlu hale getirilmesi fırsatı yeterince değerlendirilememiştir. Yıllardır düşük kapasiteyle çalışan ve yıllık üretimin yaklaşık %35’ini sağlayabilen 10,000 MW civarındaki termik santrallerin gerek çevreye uyumsuzlukları gerekse verimli ve tam kapasite çalışmaları hep sorun olmuştur.

2006 yılı itibarıyla 176 milyar kWh enerji tüketime sunulmuş olup, talebin en yüksek olduğu andaki güç ihtiyacı da 27,594 MW’ı aşmıştır. Kişi başına yıllık tüketim halen 2,000 kWh civarında olup AB ortalaması olan 6,000 kWh değerinin ancak 1/3’üdür.

Darboğaz Kapıda mı?

Geçmiş dönemlerde de zaman zaman gündeme gelen ve kimi zaman kasıtlı olarak belli uygulamaları yapmak için öne çıkarıldığı iddia edilen darboğaz kapıdadır. Şu an geçerli tahminlere göre **2008 yılında enerji temininde önemli sorunlar beklenmelidir. Aşağıdaki tabloda enerji ve güç talep tahmininin özeti verilmektedir.**

Mevcut kurulu güç 40,538 MW olmasına rağmen bu kapasite ile karşılanabilir güç 29,000-30,000 MW civarında olup, yıllık güvenilir olarak karşılanabilir enerji ise 200 milyar kWh civarındadır. 1/3’ü hidrolik kaynaklardan sağlanan mevcut kapasite özellikle 2007 yılındaki su gelirlerindeki azalma nedeniyle sinyaller vermektedir. Yeni enerji üretim yatırımlarının, doğalgaz santralleri için bile, en erken 2-3 yıl içinde (kömür santralleri için 5 yıl, barajlı hidrolik santraller için ise 4-7 yıl alınmalıdır) gerçekleştirilebileceği dikkate alındığında **2010-2011 sonuna dek ciddi bir enerji temini sorunuyla karşı karşıya olduğu açıktır.** Bu sorunun etkisini azaltacak bazı unsurlar olmakla birlikte etkileri sınırlı kalabilecektir. Su girdilerinin artmasıyla hidrolik kaynaklı kapasitenin katkısının

artması, uluslararası bağlantılar vasıtasıyla enerji alınabilmesi, bazı santral yatırımlarının hızlı tamamlanması, pahalı yakıt olan fuel oil yakan satralların devreye sokulması, tüketici taleplerinin geceye kayması eğilimi başlıca potansiyel iyileştirici unsurlardır. Büyümede yavaşlama da enerji artış hızını frenleyecektir ama istenmeyen bir durumdur.

Darboğaz Neden Oluşturdu?

2001 yılında yürürlüğe giren 4628 sayılı kanun ile elektrik piyasası serbestleştirilmiş ve özel sektörün ana yatırımcı olmasının yolu açılarak, doğal tekel konumundaki iletim ve dağıtım hizmetlerinin ve tüm uygulamaların gerçek maliyetlere dayalı, şeffaf ve adil olarak uygulanması amaçlanmıştır. Çok kısa zamanda ve daha çok uluslararası kurumların önderliğinde çıkarılan bu kanun belki tam olarak ülkenin kanunu olmayabilir; ancak temelinde doğru hedef ve uygulamaları içermektedir. Ne var ki, geçen süreçte gerek siyasi irade gerekse enerji bürokrasisi bu kanunu ve bu kanunla getirilen Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nu yeterince kabul edememiştir. Dolayısıyla, uygulamalar zamanında ve gereği şekilde yerine getirilememiştir. Bu dönemde büyük kapasiteli hiçbir enerji üretim tesisinin yapımına başlanmamış, sadece varolan birikmiş sermaye harcanmıştır.

1984 yılındaki 3096 sayılı kanunla enerji alanında özel sektör yatırımlarının önü açılmış ve ancak belli oranda enerji üretim yatırımı özel sektör tarafından yapılabilmıştır. Çoğu doğalgaza dayalı bu tesisler, son zamanlarda doğalgazla elektrik üretimine karşı oluşan politika nedeniyle sorunlar yaşamışlar özellikle 4628 sayılı kanunun uygulanmasında kamunun hakim gücünü bu tesisler aleyhinde kullanması nedeniyle çalışamaz duruma gelmişlerdir. Yı ve YİD santrallarına karşı yürütülen olumsuz yaklaşımlar da potansiyel yatırımcıların sektöre ilgili ama temkinli bakmasına ve şeffaf ve adil bir uygulamayı beklemesine neden olmuştur. Kamu üretim yatırımları da yapılmadığından, ek kapasite yaratımı sağlanmamıştır. Özellikle son yıllarda tüm dünyada artan enerji yatırımları talebiyle, enerji santrali fiyatlarının artması ve teslim sürelerinin uzaması ile bu yatırımsız dönemin etkileri de daha da artmaktadır.

Günümüz ekonomisinde 'tüm maliyetleri son kullanıcı öder' yaklaşımı olmasına rağmen son 5 yıldır elektrik fiyatlarının sabit bir politika gereği arttırılmamış olması ve kamu şirketleri arasındaki çapraz sübvansiyonlar da yatırımcılarda, kanunların doğru uygulanması açısından tereddütler yaratmıştır.

Bu dönem içinde Yenilenebilir Enerji Kanunu çıkarılarak özellikle hidrolik ve rüzgar ile biyokütle kaynaklı enerji yatırımlarının teşvik edilmesi, son zamanlarda ise Enerji Verimliliği Kanunu'nun yasalaşması sektörde belli ölçüde katkı sağlayan uygulamalar olmuştur.

Günümüz ortamında kamu şirketlerinin özel şirketleri satın alıp, birleşmeler yapabildiği bir süreçte halen mevcut Devlet Memurları Kanunu ve ilgili tüzükleri ile kamu enerji şirketlerinin yönetilmesi mümkün görülmemektedir.

Elektrik Pahalı mı?

Yıllardır girdi maliyetleri nedeniyle genelde pahalı seyreden elektrik fiyatları diğer ülkelere göre genelde pahalı kalmış iken, son yıllarda artan doğalgaz ve petrol fiyatlarının özellikle AB ülkelerinde son iki yıldır tüketiciye yansımaları ve %30'lar civarında artış olmasıyla, Türkiye'deki fiyatlar genel olarak ucuz kalmıştır. Ancak fiyatların

ucuz tutulması politikası tüketiciyi kısa vadede koruyor görünse de gerçek maliyetlerin yansıtılmaması nedeniyle hem farklı kesimler arasında örtülü sübvansiyonlara neden olmakta hem de sürdürülebilir arz güvenliği açısından yatırımcının tepkisini çektiği için darboğaz sorununa zemin hazırlamaktadır. Nitekim, 2006 yılından beri uygulanan Dengeleme Uzlaştırma Pazarında fiyat 15 YKr/kWh'e ulaşmışken, kamu dağıtım şirketlerinin tüketiciye perakende satış fiyatı halen 10-12 YKr civarındadır. Bir diğer husus da, çoğu gelişmiş ülkede konut tarifesinin sanayi tarifesine göre %50-%100 pahalı olmasına karşılık, Türkiye'deki konut fiyatının neredeyse sanayi fiyatıyla aynı olmasıdır.

Neler Yapılmalı?

Daha önce de belirtildiği gibi, enerji sektörü yatırımları ve tedbirleri uzun vadeli planlama ve izlemeyi gerektirmektedir. Bu nedenle aşağıda önerilen tedbirlerin ilk bölümü dışındakiler hep genelde uzun vadeli olarak etkilerini gösterecektir.

Yıllardır sürüncemede kalan bazı dağıtım ve üretim şirketlerinin özelleştirilmesi konusunda artık somut adımlar atılmalıdır.

Öncelikle tüketicilerin, tüketimlerinde tasarrufa gitmeleri, enerjiyi verimli kullanmaları ve taleplerini geceye (24:00-07:00 arası) kaydırabilmeleri kısa vadede önem taşımaktadır. Sorumlu bireylerin ve kurumların bazı ayarlamalarla yapabilecekleri somut bir katkıdır.

Günümüz ortamında kamu şirketlerinin özel şirketleri satın alıp, birleşmeler yapabildiği bir süreçte halen mevcut Devlet Memurları

Yerli ve yenilenebilir kaynaklara verilen önem artarak devam ederken, sistem güvenliği açısından kaynak çeşitliliğinin, teknik gereklerin ve hesapların gösterdiği sürekli çalışabilme özelliğine sahip büyük kapasiteli termik santrallerin gerekliliği göz ardı edilmemelidir.

Kanunu ve ilgili tüzükleri ile kamu enerji şirketlerinin yönetilmesi mümkün görülmemektedir. Bu şirketlerde süratle yapılanmaya gidilip, hedef-ilke-liyakat-prim odaklı bir yönetim anlayışıyla iyi yetişmiş ve uzman kadroların iyi motive edilmeleri ve iyi işletme hedefi sağlamları mümkündür. Bu sayede, özellikle dağıtım kanalındaki bazı bölgelerde %60'lara varan kaçaklar (enerji hırsızlığı) önlenabilir, mevcut santrallerin daha verimli çalışması sağlanabilir ve belli oranda katkı sağlanır.

4628 sayılı kanunun gerekirse doğru unsurlarla düzeltilerek sahiplenilmesi ve tam uygulanması esas olmalıdır.

Yıllardır sürüncemede kalan bazı dağıtım ve üretim şirketlerinin özelleştirilmesi konusunda artık somut adımlar atılmalıdır. Bu hem sektörün belirsizliklerini azaltacak ve yatırımcılarının kararlarını hızlandıracak hem de bu kuruluşlarda çalışanlar üzerinde oluşan olumsuz havayı dağıtacaktır.

Gerçek maliyetlere dayalı fiyatlandırma ve tüm kurumlara eşit ve şeffaf davranma esasları uygulanmaya konmalıdır ki hem tüm kuruluşlar gerçek maliyetlerini ve bütçelerini kontrol edebilsinler hem de sektördeki yatırımcılar risk ve fırsat değerlendirmesini doğru bir şekilde yapabilsinler.

Hem bürokraside hem de siyasette bir önceki dönemdekilere teşekkür etme geleneği yerleşmelidir. Gelecekte hep sorgulanma ve kötülenme kaygısıyla bazı yöneticilerin hızlı karar almalarının önündeki engeller kaldırılmış olacaktır. Kamu kuruluşları bünyesinde uzmanlıklarıyla değer kazanmış ve birikimli ekiplerin motivasyonuna önem verilip, hazırladıkları plan, bütçe ve senaryolar daha fazla dikkate alınmalıdır.

Yerli ve yenilenebilir kaynaklara verilen önem artarak devam ederken, sistem güvenliği açısından kaynak çeşitliliğinin, teknik gereklerin ve hesapların gösterdiği sürekli çalışabilme özelliğine sahip büyük kapasiteli termik santrallerin gerekliliği göz ardı edilmemelidir. Bu bağlamda hem doğalgaz hem de nükleer santrallerin düşünülmesi kaçınılmazdır.

Her yıl 2-4 Milyar USD'lik kaynak gerektiren enerji üretim yatırımlarının kamu eliyle tamamının yapılması mümkün olmadığından, enerji sektörünün özel sektörün ve yabancı sermayenin girişimine açılmasından korkulmamalıdır. Ancak rekabet, güvenlik, denetleme gibi konularda alınması gereken tedbirler uzun vadeli olarak belirlenmelidir.

Yarattığı etkilerle çevre, sosyal yapı ve finansman gibi çok çeşitli alanlarda çalışmayı ve koordinasyonu gerektiren enerji yatırımlarının önündeki bürokratik engellerin sadeleştirilmesi ve kolaylaştırılması sağlanmalıdır.

Birçok yerde ve sıkça tekrarlanan, enerji politikalarında süreklilik, mevcut santrallerin ve sistemlerin rehabilitasyonu, kayıp ve kaçakların azaltılması, komşu ülkelerle bağlantıların etkinleştirilmesi, mevzuatın sadeleştirilmesi, kamu kurumlarında siyasetçilerin etkisinin olmaması gibi öneriler de önemli ve katkı sağlayıcı tedbirler olacaktır.

Sonuç

Enerji projelerinin uzun vadeli olmaları nedeniyle politikaların doğru belirlenmesi ve süreklilik sağlanması tüketici ve yatırımcı güveni açısından önemlidir. Enerji tüketildiği için üretildiğine göre odak tüketici olup; tüketici birey ve kurumların davranışları da hem çevresel etkilerin azaltılması hem de enerji talebinin düzenlenmesi açısından yararlıdır.

Genç nüfusun, giderek artacak enerji talebinin ekonomik ve sürdürülebilir olarak karşılanması için hem kurumsallaşmaya hem de dünya gerçeklerine önem verilmesi kaçınılmazdır.

Yakın dönem ve gelecek dönemdeki siyasi karar vericilerin aynı kalmış olması, yeni dönemde yapılacakların takibi ve anlaşılması bakımından bizlere önemli çıkarımlar sağlayacaktır.

Mustafa TUYGUN (EE'89)

Önemli Kaynaklar ve ilgili web adresleri:

1. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, epdk.org.tr
2. Türkiye Elektrik İletim A.Ş., teias.gov.tr
3. Elektrik Mühendisleri Odası, emo.org.tr
4. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, dsi.gov.tr
5. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, enerji.gov.tr
6. AB Enerji Komisyonu, ec.europa.eu (/eurostat)
7. Uluslararası Enerji Ajansı, iea.org
8. Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, dektmk.org.tr

MİMARLIK, SANAT VE TOPLUM

Tarihi Zamanlardan Günümüze Mimari yapının simgesel değeri

Barınma, diğer bir deyişle yapı gereksinimi, mağaradan ağaç koğuna, dallardan yapılmış barınaklara, derken taş-toprak yığınının içinde mağaramsı evlere ve oradan da altı taş, üstü kerpiç, çatısı ahşap-saz-toprak karışımı barınaklara dönüşen bir yapı serüvenine yol açmıştır. Serüven daha sonra insanoğlunun toplumsal yapısının değişmesi, krallıkların, toplum içindeki sınıfların oluşması ile de farklı bina tiplerinin ortaya çıkışı ile devam etmiştir ve hala da devam etmektedir. Mimar, bu serüvende yapıyı tasarlayan kişinin ihtisaslaşması sonucu ortaya çıkan bir meslek adamıdır.

Tarihte ismi bilinen ve kabul edilen ilk mimar olan Kral Djhoser'in merdiven piramidin mimarı İmhotep, aynı zamanda Djhoser'in başhekimidir. İlk kral mezarları mastabayı örnek alarak yaptığı

Step Piramit m.o. 2650

bu basamaklı piramidi istediği yükseklikte yapabilmek için birkaç deneme yapan İmhotep, sonunda taşlarının aşağıya kaymadığı bir eğim bularak merdiven piramidi tasarlamıştır. Mastabanın ve piramidin asıl amacı, bilindiği gibi öteki dünyada firavun tekrar dirildiğinde vücudu bozulmasın, yabancılık ve açlık çekmesin diye beraberinde gömülen şahsi eşyalarının ve sevdiği yiyeceklerin çalınmaması ve korunmasıdır. İmhotep'in yaptığı piramit bir anıt yerleşkenin içinde yer almaktadır. Bu yerleşke içinde piramit, tapınaklar, sunu mekânları ve benzeri binalardan oluşan, girişi özel olarak tasarlanmış tamamen düzenli bir yapılaşma grubudur. İçindeki yapıların düzeni ve ilişkileri MÖ 2600'lerde geometri ve matematik bilgisinin varlığını ve bu konuda o zaman kadar ciddi bir bilgi birikimleri olduğunu da kanıtlamaktadır. Bu yapılar grubu başka bir gerçeği daha kanıtlamaktadır: mimarın yönetici sınıfın emrinde çalıştığını. İmhotep'in bu eseri bize aradan 5000 yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen mimarın ilişkilerinin toplumda çok fazla değişmediğini göstermektedir. Ta ki endüstri devrimine kadar. Mimar, yönetici ve ruhban sınıfına hizmet etmekte ve onlar için görkemli binalar yapmaktadır.

Genel kabul, kendi evini yapana ya da önceden düşünsel bir emek gerektirmeden sadece geleneklere uyarak bina yapanlara mimar denmediği yönündedir. Çünkü, bunlar yapı ustaları sınıfına girmektedir. Mimar ise genellikle bir işveren tarafından kendisinden bir yapı istendiğinde devreye girmektedir. Yani işverenin maddi olanakları ve gücü böyle bir talebin oluşmasına neden olmaktadır. Bu açıdan bakınca mimar hep egemen ve varlıklı sınıflara hizmet etmektedir. Bu durum 19. yüzyılın sonlarına kadar devam etmektedir.

Mimar, yukarıda bahsettiğimiz gibi hekim-mimarken daha sonra sadece yapıyı tasarlayan, onu içinde geçecek eylemlere göre organize eden, içindeki yaşamın konforunu, tasarımı

Wikipedia”dan alınmış Versay Sarayı içindeki kilisenin görüntüsü

ile gerçekleştirmeye çalışan, müşterinin o yapıdan beklediği diğer nitelikleri sağlamaya çalışan kişiye dönüşmüştür. Peki nedir bu diğer nitelikler? Yapının müşterinin beklentileri doğrultusundaki fiziki görünüşü, yani görkemi, süslemeleri ve dış dünyaya kendini duyurması için gerekli tüm öğelerdir. En iyi mimar toplumda o toplumun değer yargılarına göre en görkemli ve yaratıcı, yani daha önce görülmemiş yapıyı yapan kişidir. Yapı bittikten sonra ise artık sadece sahibinin değil, içinde bulunduğu toplumun, hatta içinde bulunduğu kentin mali

olmaktadır, çünkü görüntüsü ile o kente artı ya da eksi bir değer katmakta ve o yerleşmelerin birer simgesi haline gelmektedir. Belki Cheops, (M.O.3.bin) kendisi için bir piramit istedi, ama bittikten sonra o Mısır’ın ve Dünya’nın mali oldu. Belki Sultan Süleyman bir cami istedi ama o eski İstanbul’un, Türkiye’nin simgesi oldu, Belki Beyaz Saray’ın tasarımı başkan John Adams (1797-1801) tarafından ısmarlandı, ama başkanlık sarayı olarak hem Washington kentinin hem de Amerika Birleşik Devletleri’nin simgesi oldu. Böyle olmasını, yapıyı ilk hayal eden, düşünen, ısmarlayan kişi de, onu tasarlayan mimar da istedi. Ama bu denli meşhur olacağını bekliyorlar mıydı, o çok belli değil.

Peki, kişi neden böyle bir talepte bulunsun? Genellikle ilk yapılar ya dini yapılar ya da saraylardır. Yani sınıflı toplumlarda yöneten, ya da sınıfsal durumu diğer sınıfların üzerinde olan ve bunu bir üstünlük olarak göstermeye çalışan işveren, kendi gücünü ve ekonomik durumunu göstermek için mimarlığı bir araç olarak kullanmaktadır. Firavun II. Ramses’in yaptırdığı Luxor tapınağından, Fransa Kralı XIV. Louis’in Versailles Sarayı, Alman parlamento binası Berlin’deki Reichstag binasına kadar ve günümüzde güçlerini sergilemek isteyen büyük global şirketlerin binalarına kadar hepsi böyledir. Binalar bazen çok önemli simgeleri ifade etmektedir. Tıpkı 1894’de yapılan Alman Parlamento binası Reichstag’ın ki gibi, 1933’te yakıldığı zaman bunu Hitler’in meclisi feshetmesinin simgesi olarak yaptırdığı inancının doğması gibi. Tersinden bakarsak İngiltere krallığı olmasaydı Buckingham sarayı, Sabancı Şirketi olmasaydı Sabancı Center, hatta Dünya Ticaret Örgütü olmasaydı, 17 Eylül’de bir mimari yapıyı yok etmeye yönelik eylem olur muydu? Pek çok örnekle artırılabilir bu örnekler net olarak eski dönemlerde mimari yapıların simgesel bir değeri olduğunu yani yöneticinin ve veya dinin ve temsilcilerinin gücünü

kanıtlamaktadır. Sonraki dönemlerde de mimara bina yapma görevini veren her işverenin benzer bir talebi olduğunu, eğer onların böyle bir talebi yoksa mimarın genellikle “işverene yaraşır” bir bina tasarlamak çabasında olduğunu görmekteyiz. Bu yaklaşım pek çok mimarca reddedilse de, kendilerini bir hizmetkâr duruma dönüştüren bu anlayışı yadsıyalar da, bu gerçek değişmemektedir: “işverenin kimliğine en yaraşır binayı yapmak”.

Mimarın kendisini reddeden bu yaklaşım iyi düşünülmediğinde, kendisini ifade etmesinin bir aracı olarak, bir sanatçının özverisini, anlayışını ve yaklaşımını gerçekleştirmek için işverenle örtüşmektedir. Tarihte meşhur yapıtların yaratılmasında da öyle miydi bilinmez ama bugün için Dünya çapında mimari eser yapmak isteyen bir mimarın ilk önce o güçte müşterisi olması gerekmektedir. Ancak ondan sonra gerçek sanatsal ve mimari virtüözitesini gösterebilmektedir. Bunun zorluğunu artık mimarlık yarışmaları bir ölçüde aşmaktadır. Çağdaş mimari akımlara bakıldığında da hep var olanı aşan, döneminden farklı, yenilikçi, yaratıcı yapılar, mimarların kendi sanatsal dürtülerinin eseridir. Özellikle tarihte bu hep böyle olagelmıştır. Çünkü burjuva ve aristokrasi sınıfına mensup işveren, kendi varlığını ve kimliğini ölümsüzleştirmeye yönelik yapılar peşindedir. Mimar da öyle. O da ölümsüzlüğünü pekiştirmek istemektedir.

19. yy. sonunda Reich stag - Alman parlamento binası

Türkler ve Osmanlı’da Mimari Yaklaşımlar

Peki, İslam Dünyasında, Anadolu’da da durum aynı mı? Padişahların, beylerin, sadrazamların ve geliri iyi esnaf ve tüccarın (batı anlamında burjuvazinin oluşmadığını düşünürsek) mimarlara yaptırdığı sarayları, köşkleri, cami ve medreselerin Batı Dünyasındakine benzer bir anlayışla yapıldıklarını görmekteyiz. Tabi ki yapı görkemi olmalıdır, ama o yapı mutlaka işlevsel –fonksiyonel de olmalıdır. Görüyoruz ki Selçuklu’da, Osmanlı’da çok iyi olan bir eser aniden bir köşesinden kıvrılmakta (Konya Karatay), simetrik olması gereken mekânlardan bazıları simetriye uymamaktadır, ihtiyaca göre zaman içinde eklentiler yapılmaktadır (Topkapı Sarayı). Bu eklentiler, belki mimarın genel kurallarına pek uymamakta, özgün simetrisi, düzeni veya başka özellikleri bozulmakta, ancak bu yapılar değerlerinden bir şey kaybetmemektedir, sadece içinde buldukları toplumun değerlerini yansıtmaktadır. Bizim dünyamızda ise her zaman işlevsellik öncelikli olmaktadır.

(Devam Edecek)

Topkapı Sarayı - Haremden görünüş

Topkapı Sarayı - Eklemeliler çatılar

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Berdi GÖKHAN (ARCH’71)

CEZAYİR GERÇEKTE BAĞIMSIZ MI?

1 Kasım, 1954'de Cezayir halkının Fransız sömürgeciliğine karşı başlattığı devrimin yıldönümüdür. Cezayir bağımsızlık savaşı, 20. yüzyılın en önemli bağımsızlık savaşlarından biri olarak bilinir. 8 yıl süren savaştan sonra Cezayir, bağımsızlığını, 5 Temmuz 1962'de yapılan referandum sonucu ilan etmiştir.

Cezayir'in bağımsızlık mücadelesi, kimi noktalarda Türkiye'nin yakın tarihi ile kesişmiş, kimi noktalarda örtüşmüştür. Bu ayki güncemizde bu noktalara değinmek istedik.

1919'da emperyalizme karşı başlattığı mücadeleyi 1923'de kurduğu tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti ile noktlayan Mustafa Kemal, o yıllarda pek çok sömürge ve yarı-sömürge devletin halklarına umut vermişti. Cezayir'in Fransız işgalinden kurtarılmasında ve bağımsızlığını kazanmasında büyük rol oynayan Cezayirli din bilginlerinden Abdulhamit Bin Badis, Mustafa Kemal Atatürk'ün 10 Kasım 1938'de ölümü üzerine kaleme aldığı yazıda şöyle söylemektedir:

"Muhtelif dönemlerde gelip, tarihin akımını değiştiren, yeni bir oluşumu gerçekleştiren, doğunun en bariz zeki şahsiyetlerinden, çağdaş tarihte insanlığın tanıdığı en büyük insan, mübarek Ramazan ayının 17. günü hayata gözlerini yumdu. İşte bu lider, Türkiye'yi yok olmaktan kurtaran, adını, şanını, onurunu koruyan ve bugünkü durumuna kavuşturan, Çanakkale'de Gelibolu, Anadolu'da Sakarya Kahramanı Mustafa Kemal'dir."

Kuzey Afrika'da Fransız sömürgeciyken bağımsızlığını ilan eden Fas ve Tunus'tan sonra sıra Cezayir'e gelmişti. Aslında Fransız yönetimine başkaldırlar 1950'lerde başlamış, Fransa'nın ayaklanmalara alabildiğine terör ve işkence ile yanıt vermesi, süreci bastırmak yerine daha da alevlenmesine neden olmuştu. 1956'da Fransa'nın Cezayir'e 500 bin kişilik bir ordu göndererek isyancıları ezmeye çalışması, önceleri silahlı mücadele karşılığı olan grupların da bağımsızlık hareketine katılmalarına ön ayak olmuş, eylemler giderek tırmanmıştı.

Fransa, ayaklanmaları bastırmak amacıyla 1958'de Cezayir'de geçici bir hükümet kurdu. Bu kukla hükümet sayesinde Cezayir'e bağımsızlığını verdiği izlenimini vermeyi amaçlamıştı. Ancak bu arada Avrupa'daki Cezayirliiler Fransa ile birleşme amacıyla mücadele başlattılar. Gerginliğin Fransa'da yol açtığı bunalım sonucunda Fransa Devlet Başkanı Charles de Gaulle, Cezayir'deki geçici hükümet ile Mayıs 1961'de resmi görüşmelere başladı. Aralıklarla sekteye uğrayan görüşmelerin ardından Cezayir'in bağımsızlığı, 1962'de geçici hükümet gözetiminde yapılan referandum sonucunda tanındı.

Cezayir'in takdirle izlediği ve ulusal bağımsızlık mücadelesinde kendine örnek aldığı Türkiye ise, 1954-1962 yılları arasında Fransa'ya destek vermiş, Cezayir'in bağımsızlığı BM'de oylandığı dönemde de Fransa'nın yanında yer alarak "çekimsen" oy kullanmıştı. Yıllar sonra, Cezayir'deki kurtuluş mücadelesini katliamlar yaparak bastırmaya çalışan Fransa'ya Türkiye'nin silah taşıdığına ilişkin veriler ortaya çıkacaktı.

Türk dış politikası tarihine kara bir leke olarak geçen bu tavrın ardından Türkiye, yıllar sonra, bu davranışı için Cezayir'den özür dilemek zorunda kaldı. Başbakan Özal, 1985'de resmi bir ziyarette bulunduğu Cezayir Devlet Başkanı'na beklenen sözleri söyledi: "Türkiye yanlış yapmıştır."

Cezayir'in Fransa'ya karşı bağımsızlık mücadelesi verdiği dönemde Fransa'nın yanında yer alan Türkiye, 2006'ya geldiğinde, Fransa'nın "Ermeni soykırımı" konusundaki yasasına misilleme olarak birden "Fransa'nın da Cezayir'de soykırımı yaptığını" hatırladı. TBMM, "Cezayir soykırımının inkarını suç sayan" teklifleri tartışmaya hazırlanıyordu. Ancak dış politika, günü kurtarmak için kimi ülkelerin yanında yer almak değil, uzun vadeli düşünebilmek ve kararlılık demektir. Günümüz, bunu fazlasıyla kanıtlamaktadır.

1962'de, 8 yıllık kanlı bir mücadeleden sonra bağımsızlığını ilan eden Cezayir bugün, askeri cuntanın gölgesinde islam devleti olmaya karşı direniyor. Cezayir'in yakın tarihi, Türkiye ile benzerlikler taşıması açısından incelemeye değer.

Cezayir'de İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra hız kazanan bağımsızlık mücadelesi çerçevesindeki eylemlere Fransızların sert tepkisi, Cezayir halkı tarafından "İslama karşı saldırı" olarak alındı ve halk içinde bağımsızlık mücadelesinin haklılığını destekleyen bir öge olarak kullanıldı. 1962'de bağımsızlığını ilan eden Cezayir'de 1970'lerden itibaren İslami hareket siyasi arenada güç kazanmaya başladı. Ülke çapında kurulan gayri resmi camiler, örgütlenme zemini oluşturdu ve bu yıllardan itibaren ülke çapında halkın, ve özellikle üniversite öğrencilerinin, dini vecibelerini yerine getirmesinde büyük bir artış gözlenmeye başladı.

Önceleri bu gelişmelere karşı ılımlı bir politika izleyen hükümet, 1982 yılından itibaren tutumunu sertleştirdi. Ancak ülkede izlenen bilinçsiz sanayileşme üretim artışı getirmemiş ve ülkenin kaynakları israf edilmişti. Tarımda, eğitim, konut ve sağlık sektörlerinde krizler giderek büyük boyutlara ulaşmış, sanayileşme politikaları ülkeyi ithalata bağımlı hale getirmişti. Yiyecek açısından da dışa bağımlılık ile gelir dağıtımındaki adaletsizlik her geçen gün artmıştı. Muhalefeti bastırmaya yönelik olarak hükümetin izlediği sert politikalar da hoşnutsuzluğu körükledi ve 1988'de büyük şehirlerde halkın

sokağa döküldüğü Ekmek Ayaklanması, çok kanlı bir şekilde bastırıldı.

1988'deki Ekmek Ayaklanması, dengelerin değişeceğinin habercisiydi. 1989'da İslami Kurtuluş Cephesi FIS kuruldu ve 16 Eylül 1989'da resmen siyasi parti olarak tanındı. FIS ülke çapında hızlı bir örgütlenme, etkili bir cami ve sosyal dayanışma sistemi ile Haziran 1990 yerel seçimlerinde %54 oy alarak birinci parti olmayı başardı. FIS'ın, artık halkın iradesini temsil etmediğini iddia ettiği meclisin feshedilmesi talebi üzerine devlet başkanı Bin Cedit, Haziran 1991'de genel seçimlere gidilmesine karar verdi. Ancak bu arada, Mart 1991'de yeni seçim yasası ile meclisteki milletvekili sayısı artırıldı ve kalabalık seçim bölgelerinden çıkan milletvekili sayısı ile 1954'den itibaren bağımsızlık mücadelesi sırasında ve sonrasında iktidardaki Milli Kurtuluş Cephesi FLN'nin en fazla oy aldığı küçük yerleşim birimlerinden çıkan milletvekili sayısı eşitlenerek FLN'nin genel seçimlerde başarısı güvence altına alınmaya çalışıldı.

Yeni yasayı tepki ile karşılayan FIS liderleri Mayıs 1991'de halkı, yasayı protestoya ve genel greve çağırdılar. Gelişen olaylarda halkla güvenlik güçleri arasında çatışmalar oldu, FIS'ın ileri gelenleri tutuklandı.

Bu olaylar, FIS'ın başarısını daha da kamçıladı ve ertelenen seçimler 26 Aralık 1991'de yapıldığında FIS 430 milletvekilliğinin 187'sini ilk turda garantilemiş, ayrıca kesin sonuçların ikinci turda belli olacağı 150 bölgede de seçimi önde götürmekteydi.

11 Ocak 1992'de ordu anayasanın milli güvenliğinin ve kamu düzeninin teminini öngören maddesi uyarınca yönetime el koydu. Bin Cedit devlet başkanlığından istifa ettirildi ve ikinci tur seçimleri iptal edildi. Yüzbinler tutuklanarak Sahra Çölü sınırındaki kamplara taşındı.

Cezayir, 11 Ocak 1992'den bu yana askeri cunta gölgesinde yaşıyor. Ve bizler, şu soruyu soruyoruz: Cezayir gerçekten bağımsız mı?

Nermin FENMEN (CHE'80)

ODTÜ'yü tercih eden ÖSS birincileriyle söyleştik

2007 ÖSS sonucunda SAY1, SÖZ1 ve EA1 puan türlerinden her üçünde de birinci olan üç ODTÜ'lü Elçin Ergin, Çağlar İvriz ve Serhat Varol Güneş Elçin İstanbullu, Endüstri Mühendisliği'ni tercih etmiş. Çağlar Konyalı. Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nü tercih etmiş. Serhat ise Diyarbakır'dan geliyor. Onun tercihi de Elektrik – Elektronik Mühendisliği olmuş.

Bu üç genç ODTÜ'lüyü, kesin kayıtlarını yaptırmak üzere Ankara'ya geldiklerinde aileleriyle birlikte Derneğimizde ağırladık. Onlar ve aileleriyle, üniversiteye hazırlanma süreçleri, tercihleri ve ileriye yönelik beklentilerine ilişkin keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

Neden ODTÜ?

Bu sorumuzu Elçin, **"ODTÜ'nün belli bir duruşu var"** şeklinde yanıtladı. ODTÜ'nün çevreye ve toplumsal konulara olan duyarlılığı Elçin'i etkilemiş. Endüstri Mühendisliği dalını tercih etmeye çok önceleri karar vermiş. ODTÜ ile Endüstri Mühendisliği tercihlerini birleştirmiş.

Çağlar, öteden beri elektrik-elektronik dalına meraklı olduğunu söylüyor. Boş zamanlarında devre tasarımı, deneysel etkinliklerde bulunmuş. ODTÜ'yü, Elektrik-Elektronik konuları bir arada olduğu için tercih etmiş. Düşündüğü diğer bazı üniversitelerde bu bölüm, sadece Elektrik Mühendisliği şeklinde geçiyormuş ve Çağlar, her iki konuyu da içeren bir bölüm olduğundan ODTÜ'yü tercih etmiş.

Serhat ise Diyarbakır Özel Ortadoğu Lisesi mezunu. **"Sen daha lisede Ortadoğulu olmuşsun"** diye takılıyor. O da Elektrik – Elektronik bölümünü, gelişmeye açık bir dal olduğu için tercih etmiş. Teknokent ile iletişimi, altyapı olanakları nedeniyle de tercihini ODTÜ yönünde kullanmış.

Kimi gençler arasında İstanbul'daki üniversitelerin yeğlendiğine dikkati çekiyoruz. Özellikle Elçin, İstanbullu olmasına rağmen ODTÜ'yü tercih etmiş. Bunun nedenleri arasında **"Boğaziçi teknik üniversite değil"** saptamasında bulunuyor genç arkadaşlarımız. Teknik alanda ODTÜ'nün ilk sırada geldiğini belirtiyorlar.

Meslek seçiminizi nasıl belirlediniz?

Bölüme gelerek veya ODTÜ'nün tanıtım programına katılarak tercih öncesi bilgi edinip edinmediklerini soruyoruz. Elçin, öteden beri Endüstri Mühendisliği'ni istediğini, bölümü gördükten sonra da son kararını verdiğini belirtiyor.

Serhat'ın hikâyesi ise biraz daha uzun. Tanıtım sırasında Elektrik-Elektronik bölümünün, adeta yalnızca mikroçip tasarımı yapılan bir bölüm olduğu izlenimini edinmiş. Ben sadece bunu mu öğreneceğim diye hayıflanmış. Babasıyla birlikte bir köşeye oturmuşlar, Serhat, gönlündeki Elektrik-Elektronik Mühendisliği konusundaki hayal kırıklığını dile getiriyor, babası, gerçekten okumayı istediği bir dal seçmesinin önemi üzerine konuşuyorken onlara kulak misafiri olan biri, Serhat'ın son kararını vermesine yardımcı oluyor: Endüstri Mühendisliği'nden mezun olduktan sonra Elektrik-Elektronik üzerine yüksek lisans yapmış bir ODTÜ'lü, lafa karışıyor ve Serhat'a, üniversite yaşamının çok yönlülüğünü anlatıyor. **"Üniversite sana, farklı açılımların tadına bakabileceğin bir altyapı sunar. Bu açılımlardan hangilerini derinliğine inceleyeceğine karar vermek, geleceğini çizmek yine senin elinde."** Böylece Serhat, o çok istediği Elektrik-Elektronik Mühendisliği'ni tercih konusunda son kararını veriyor.

Sosyal yaşam da disiplinli çalışmanın bir parçası

Üçü de üniversite sınavına hazırlıkta düzenli çalışmanın şart olduğunu belirttikten sonra, sınava hazırlık sırasında sosyal yaşamlarını da sürdürdüklerini, bunun da disiplinli çalışmanın bir parçası olduğunu söylüyorlar. Elçin gitar çalıyor, Çağlar basketbol oynuyor, Serhat ise hem Basketbol oynuyor, hem de lisede tiyatro çalışmış. Üniversite yaşamlarında da bu etkinliklerini sürdürmek istiyorlar.

Onlara ODTÜ'nün sunduğu geniş sosyal olanaklardan, öğrenci topluluklarından ve Derneğimizin Öğrenci Danışmanlığı Programı'ndan söz ediyoruz. Başarı dileklerimizle bu üç ODTÜ'lüyü uğurluyoruz.

**Röportaj: Nermin FENMEN (CHE '80)
H. Nafi İPEK (PETE '82)**

Türk Eğitimine Tarihsel Bir Bakış 2

İslamiyet Sonrası Türk Toplumlarının Eğitime Bakışları:

Bilindiği gibi İslamiyet'i kabul eden ilk Türk toplumu **Karahanlılar**'dır. Karahanlılar'ın eğitim sistemi incelendiğinde devlet adamlarının eğitime ve bilime büyük önem verdikleri gözlenmektedir. Bu dönemde Semerkant, Buhara, Taşkent, Balasagun, Yarkent ve Kaşgar bilim, kültür ve sanat merkezi haline getirilmiştir. İranlı düşünür ve yazarlarla etkileşimler, Moğol istilalarından kaçan bilim adamları ve Karahanlılar'ın yerleşik düzene geçmiş olmaları da eğitimi olumlu yönde etkilemiştir. Karahanlılar'da eğitim sisteminin gelişmesindeki en büyük etken ise İslamiyet'e geçmiş olmalarıdır. Öyle ki bilim sevgisinin yanında Türk boylarının yeni inançlarını pekiştirmek ve çevredeki Şiilere karşı Sünni-Hanefi inancını korumak amacıyla bilim adamlarının sayısının arttırılmasına önem verilmiş ve önemli bir eğitim kurumu olan medreseler tüm ülkeye yayılmıştır.

Bu dönemde önemli eserler vermiş olan bilim adamı ve düşünürlerin başında Farabi (870-950) gelir. Felsefe, mantık, ahlak, psikoloji, metod, fizik, kimya, astronomi, geometri, siyaset, sosyoloji, askerlik, dini tasavvuf, edebiyat ve musiki alanında yüzden fazla eser veren ve Türk eğitim tarihinde eğitim bilimine ilişkin ilk fikirleri ortaya atan Farabi'ye göre eğitimin amacı mutluluğu bulmak ve bireyi topluma yararlı hale getirmektir. Ona göre üç tür eğitimci vardır; aile, öğretmen ve toplumunu eğiten devlet başkanı. Eğitimin metodu ise; Sokrat yöntemi denilen tartışmaya, soru sormaya açık olan, bilgileri sorgulayan yöntemdir.

Farabi gibi felsefe ve mantık bilimine önem veren İbni Sina (980-1037) da eğitimle ilgili olarak şunları savunmaktadır; *çocuk sütten kesilir kesilmez kötü huylar edinmeden eğitimine başlanmalıdır ve eğitim ve bilim insanın kendini*

mükemmelleştirmesi ve Allah'ını bulması için gereklidir. (Akli tasavvuf) Öğretmenin özelliklerini sıralayan İbni Sina, öğretmenliğin bir uzmanlık dalı olduğunu da savunmuştur. Farabi ve İbni Sina'nın görüşleri yüzyılımızın eğitim sistemiyle karşılaştırıldığında çocuğun zevk ve ilgilerinin dikkate alınması, kız erkek çocuk arasında eşitlik olması, bireysel farklılıklara önem verilmesi, baskının olumsuz sonuçlarına karşı dikkatli olunması, deney ve gözleme yer verilmesi gibi alanlarda birbirleriyle örtüştüğu görülmektedir.

"Bilgi ile göğe yol bulunur" diyen Balasagunlu Yusuf, Kutad-gu-Bilig ile Türklere yol göstermeyi amaçlamıştır. Yine Kaşgarlı Mahmut da dönemin önemli düşünürleri arasında yer almıştır. Divan-ı Hikmet ile dini ahlaki öğütler, hikayeler ve öğretici şiirlere yer veren Ahmet Yesevi de görüşleriyle Yesevilik, Haydarilik, Bektaşilik ve Nakşibendilik tarikatlarının esaslarının doğumuna sebep olmuş, Yunus Emre'yi de etkilemiştir. Atabetül Hakayık (Gerçeklerin Eşđi) isimli nasihatnamesi ile Edip Ahmet (12. yüzyıl) halka İslami esasları öğretmeyi hedeflemiştir.

Karahanlılar gibi eğitime önem vermiş olan **Selçuklular**da da medreseler memur ve din adamı yetiştirme ihtiyacını karşılamak, fethedilen yerlerin manevi fethini sağlamak, yoksul ve yetenekli öğrencilerin sosyal hayata kazandırılması, bilginleri medreselerde tutarak baş kaldırmalarını önlemek gibi nedenlerle ülkenin her yanına yayılmışlardır. Medreselerde din, hukuk, dil, edebiyat, felsefe ve müspet bilim dersleri verilirdi.

Bu dönemde felsefeye ilk ciddi tepkiyi gösteren Bağdat Nizamiye medreselerinde müderrislik (rektörlük) (1091-1095) yapan Al Gazali'dir. Ona göre felsefenin şüpheli yöntemi, dinin bununla yorumlanması, inancı bozuyordu. Bu tarih İslam dünyasında felsefeye ve bilime karşı aleyhtarlığın başladığı ilk tarih olarak kabul edilebilir. Ayrıca

Al Gazali'ye göre, bilimin nihai hedefi Tanrı'yı tanımaktır. Dünyayı, maddeyi anlamaya yönelen matematik, geometri, fizik gibi bilimlerin bir değeri yoktur. İslam dini ile ilgili olmayan bilimlerle uğraşmak "mr boşa harcamaktır". İnsanın kurtuluşu için, Tanrı'nın emirlerini yerine getirecek kadar dinini bilmesi yeterlidir.¹

Selçuklularda medreselerin yanı sıra önemli eğitim kurumlarından bir de Ahilik teşkilatıdır. "Ahilik küçük esnaf, usta, kalfa ve çırakları içine alan, onların dayanışmaları kadar mesleklerini dürüstlük ve özenle yapmalarını, ayrıca eğitimlerini amaçlayan bir lonca teşkilatı olarak tanımlanabilir."² Selçuklular döneminde sadece erkeklerin değil kadınlar için de Ahilik teşkilatı vardı. İş dışında ve iş başında tanımlamalarıyla iki türlü eğitim veren bu yaygın eğitim kurumları Selçuklularda yaygın olan Mu'tezile mezhebi İslam'da bilimselliği savunur. Profesör Bayram daha sonra dışlanmış olan bu mezhebin ahiliğin felsefesini oluşturduğunu anlatmaktadır. (<http://www.bilecik.gov.tr/ilimiz/osmanli/ahilik.htm>) Mu'tezile Mezhebi (akılcılar) İslâm'ın doğuşundan bir asır sonra ortaya çıkılmış, İslâm dinini, akıl ölçü ve kurallarına göre yorumlayan dini ve felsefi bir harekettir. Bu felsefi yaklaşımda "ilim amele dönmeli"dir, yani bilim işe dönüşmelidir. Ahiler Osmanlı'nın kurulup gelişmesine de önemli katkılarda bulunmuşlardır. Ahilerin kendi mesleki eğitimlerini gerçekleştirebilecekleri kendi medreseleri bulunuyordu. Yani bir anlamda teori ve pratik bilgiyi bir arada aktarıyorlardı.

Selçuklu eğitim sistemini etkileyen önemli insanlardan biri de Alparslan ve Melikşah'ın İranlı veziri olan Nizamülmülk (1018-1092) olup, Bağdat Nizamiye Medreselerini kurmuştur. Gazali'nin aksine Nizamülmülk bilime verdiği önemi yazmış olduğu "Siyasetnamesi"'nde de dile getirirken

bilimin siyasetle ilişkisinin doğuracağı tehlikeleri işaret ederek; "En iyi sultanlar bilginlerle düşüp kalkanlar, en fena bilginler ise sultanlarla birlikte olanlardır" demiştir.

Selçuklular döneminin diğer önemli eğitim düşünürleri olarak Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş-i Veli, Aşık Paşa ve Nasrettin Hoca sayılabilir. Ancak Mevlana gibi dşnrlere mu'tezile mezhebini benimsemiyorlardı.

Görüldüğü gibi İslam ncesi ve hemen sonrası Türk toplumlarında eğitime ve bilime büyük önem verilmiş, kız çocuklarının erkek çocuklar ile eşit koşullarda eğitim almaları sağlanmış, çocuğun da bir birey olduğu, farklı kişilik özelliklerine göre eğitilmesi gerektiği, disiplinin tatlı sert denilen eğitim sisteminden soğutmayacak şekilde olması gerektiği gibi görüşleri modern eğitim görüşleriyle örtüşen yönleridir. İslamiyet'in (İranlı düşünürlerin) Türk toplumlarının eğitim sistemlerine yönelik olumlu ve yaratıcı etkisi Gazali'nin görüşlerinin ne çıkması ve İslam din adamlarınca benimsenmeye başlaması sonucu Türklerin İslami dönemin başlarındaki eğitim yaklaşımlarının temel anlayışı olan bilimsel düşünce ve akıl yürütmeye olumsuz etkide bulunmaya başladığını görüyoruz. Bu etkiyi ileriki bölümlerde daha belirgin bir şekilde göreceğiz. Oysaki bu dönemde bir başka İslam düşünürünün İspanya'da Sokrat ve Aristo felsefesine yakın başka bir İslami bakış açısı ile değerlendirdiğini akıl yürütme, mantık ve ispat'ın önemini vurguladığını, felsefenin amacının gerçeği bulmak olduğunu söylediğini görüyoruz. Bu İslam dini filozofu İbni Rüşd'n (1126-1128) düşünceleri Batı Dünyasının felsefi ve bilimsel gelişmesini ve Rönesans'ı hazırlayan faktörlerden biri olmuştur.

Tuba FİDAN (EME'07)

¹ İslami Araştırmalar, (Gazali zel Sayısı)
² Akyüz, Y. Türk Eğitim Tarihi, 2006, s. 52

başarı öyküsü

Necdet Turhan 1994 Yılında ODTÜ Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. Spora ODTÜ yıllarında başladı. ODTÜ Dağcılık Ve Kış Sporları Kolu Onur Üyeleri arasında yer alıyor.

Görme Engelli Sporcu'nun küresel ölçekte özgün bir projesi var: Beş Kıtada Beş Maraton Beş Zirve.

Daha öncede Necdet Turhan'ı tanıtan bir söyleşiye yer vermiştik. Görme engelli sporcu Sydney Maratonu hazırlığı içindeydi o süreçte.

Güncel gelişmeler üzerine tekrar konuştuk Turhan ile...

SIRADA KLİMANJARO VAR

Sizinle ilk görüşmemizin ardından neler olup bitti, Sydney Maratonu hazırlığı yapıyordunuz...

Evet 2006 Yazı Sydney antrenmanları ile geçti, hayli yoğun bir yaz mevsimiydi... Sydney'e hazırlanabilme, Maratonu dört saatin altında koşabilme heyecanı. Daha farklı sıkıntı ve sorunlar. Görmesi sıfır olan bir engelli olmam nedeniyle herhalükarda bir diğer sporcudan yardım almam, birilerinin beni koşturması gerekiyor. Bu nedenle aksamalar oldu, ayrıca koştığımız parklarda sorunlar yaşadık, aklımın ucundan bile geçmeyen, ardından da "burası Türkiye" dedirten sorunlar. Park görevlilerinin anlayışsızlıklarından, bizim öngörüsüzlüğümüzden kaynaklı sorunlar... Her şeye rağmen gayret edip elden geldiğince hazırladım maratona.

Sydney'e davet edilmiştiniz galiba...

Evet, Maraton Direktörü Graeme Hannan çok ilgiliydi başından itibaren... Bilgi almak için mail atmıştım... Kısa bir sürede yanıt geldi bizzat Maraton Direktörü'nden... Web Sitemi ziyaret etmiş Graeme, yapmaya çalıştıklarımın etkilenmiş. Daha sonra da davetiye gönderdi, Sydney'de de sürdü ilgisi, ayrılırken uğurlamaya geldi, projeme dair gelişmelerden haberdar

olmak istediğini söyledi. Gelişmeleri bir iki satır da olsa yazıyorum Graeme'ye zamam zaman. Bu arada beni koşturan Avusturyalı atletlere de yazıyorum, onları da Graeme bulmuştu bana. İlginçtir, maratonda koşu kılavuzluğumu yapan o atlet arkadaşlar bana teşekkür ettiler ayrılırken "Bize güzel bir deneyim yaşattın Necdet." diyerek.

Türkiye'den birlikte gittiğiniz bir kılavuz sporcu yok muydu yanınızda?

Hayır, Türkiye'den kılavuz bir sporcu ile gitmedim Sydney'e. Sağolsun bu sorunu Graeme halletti ve bütçemiz açısından da daha iyi oldu. Hale Kargin vardı yanımda, ODTÜ Dağcılık ve Kış Sporları Kolu'nda tanışmıştım Hale'yi. Vefalı bir arkadaş. Onun benimle gelmesi süper oldu. Güzel çekimler yaptı, fotoğraf ve video görüntüleri olarak. Şu ana kadar gittiğim ülkeler arasında Avusturya'nın Sydney'in yeri bambaşka, her anlamda. Opera House yakınlarında kaldığımız yerden tutun da, oradaki Türklerin desteğine değin her şey çok güzeldi. İlginç bir rastlantı olmuştu Sydney öncesinde, 2006 ODTÜ Mezunlar Günü'nde. İlk kez katılmıştım Mezunlar

Günü'ne. Ortalık alabildiğince kalabalık, çevre mezunlar ile dolu. O hengame, o gürültü ortamında yanımda oturan kişi ile konuşmaya tanışmaya çalışıyorum. Ayşe Talay Ongan, 1969 Psikoloji mezunu. Kendimi tanıtıyorum ve "hocam siz neredesiniz?" diye soruyorum Yanıt: "Sydney" oluyor. Şaşıyorum ve daha sonra şaşkınlığımı açıklıyorum; "Hocam bir aksama olmazsa Eylül Ayı'nda Sydney'de olacağım ben de, maraton koşmak için." bu kez Ayşe Hanım şaşıyor ve böylece Sydney'de devam edecek olan diyalogumuz Mezunlar Günü tesadüfen ODTÜ'de başlıyor. Ayşe Talay Ongan Sydney'deki bir üniversitede öğretim görevlisi. Sydney günlerimin anıları arasında Ayşe Hocam'ın ve eşinin ayrı bir yeri var: Maratonu bitirmemin ardından üzerime patlattığı şampanya ile güzel bir Sydney akşamı bizi kaldığımız yerden eşi ile alıp ağırlaması ile.

Sydney'den sonra luxor

Necdet Turhan 2006 Sydney Maratonu'nu hedeflediği şekilde dört saatin altında tamamlıyor. Derecesi: 03:52:52. Nilüfer Belediyesi, Öger Groups ve ODTÜ'lü dağcı arkadaşlarının desteği ile gittiği Avusturalya'dan alabildiğince güzel anılar ile dönüyor Görme Engelli Sporcu. Böylece "Beş Kitada Beş Maraton Beş Zirve" Projesi'nin bir etabı daha başarıyla sonuçlanmış oluyor. Sırada maratonlar serisinin son etabı Afrika var. Program Sydney öncesinden oluşturulmuş durumda; Mısır-Luxor Maratonu'nu koşmayı amaçlıyor Necdet Turhan Beşinci Kıta olarak. Ama korkuyor bu maratondan, daha doğrusu 42 km'lik etaptan. Sydney ve Luxor Maratonları arasında dört beş ay gibi kısa bir süre olması sebebiyle. Dağcı arkadaşlarına danışıyor; "aradaki süre çok az, yeni bir maraton hazırlığı yapabilmek için. Sonra görme engelli olmamdan kaynaklı sorunlar oluyor, düzenli koşturacak sporcu bulmakta zorlanıyorum. ne yapsam? Luxor'da yarı maraton mu koşsam acaba?" diyerek. Danıştığı arkadaşlarının ortak eğilimi "Şimdiye kadar dört kıtada hep tam maraton koştun ve son etap kaldı... Burada yarı maraton koşman uygun düşmez, kendini iyi hissetmiyorsan ertele sonra koşarsın." şeklinde oluyor.

Beklenilmeyen sonuç

Çekincenize rağmen Luxor Maratonu'na katıldınız mı?

Evet katıldım, kendime güvenmem gerektiğini düşündüm... ODTÜ Dağcılık ve Kış Sporları Kolu Antrenörü Nevzat Öntaş ve Eskişehir Bölgesi milli maratoncularından Bülent Uzun ile gittik Mısır'a.

Sağolsun Bülent gayet güzel koşturdu beni ve beklemediğim bir sonuç ile karşılaştım Luxor Maratonu'nda. 03:53:34 olan derecem ile yine dört saatin altında tamamladım maratonu ve tüm katılımcılarının gören atletler olduğu Luxor Maratonu'nda yaş kategorimde üçüncü oldum.

"Maratonlar bitti dağlara merhaba"

Necdet Turhan Luxor Maratonu ile Küresel Projesinin Maratonlar Bölümünü Mısır'da tamamlamış olur. Alabildiğince sevinçlidir, pankart açarlar maraton final noktası olan Hatshepsut Tapınağı önünde "Maratonlar Bitti Dağlara Merhaba" ifadesi vardır açtıkları pankartta.

Görme Engelli Sporcu'nun merhabalaşmak istediği ilk dağ: Klimanjaro.

5895 m. Yüksekliği ile Afrika'nın çatısı olan bu dağa tırmanabileceğini düşünüyor Necdet Turhan. Modelleme 2002 Yılı'nda zirvesine ulaştığı Ağrı Dağı göz önünde tutularak yapılmış.

Dünya'da da bir ilk

Görme engelli sporcu: "Küresel projemin Türkiye'de bir ilk olması dışında uluslararası ölçekte de özgünlüğü var. Büyük olasılıkla Dünya'da da bir ilk olacak, sonuçlandırabilirsem. Zira Beş Kitada hem maraton koşan, hem de dağa tırmanan bir diğer görme engelli sporcu olduğu bilgisine ulaşmış değiliz." demekte.

"Destekleyin başarıyı. Başarımda Sizlerin de payı olsun." diyen Turhan Klimanjaro Programı için sponsor arıyor.

Necdet TURHAN (ADM'94)
necdetturhan@gmail.com

Haydar Ergülen ile Odtü Ve Şiir Üzerine

Birçoğumuzun hayatındaki kavşaklardan en önemlisi ODTÜ oldu. ODTÜ’de Haydar Ergülen ‘den başlayalım mı söyleşimize?

ODTÜ Sosyal Bilimler bölümünü kazandığım yıl, faşist rektör Hasan Tan’a karşı boykot yürütülüyordu. Bu yüzden başlayabilmek için 1 yıl bekledim. Diğer üniversiteler final dönemine girmişken, hiç unutmam ODTÜ’de öğretim 8 Mayıs günü başlamıştı. Sonra da kısacık tatillerle süren bir 5 yılım geçti. Liseden beri ODTÜ’de sosyoloji okuma isteğime ailevi nedenlerle Eskişehir’de kalmam gerektiği için, ancak 4 yıl sonra kavuşabildim. 1982 yılında sosyolojiyi bitirdikten sonra 1 yıl kadar Eskişehir Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde asistan olarak çalıştım, akademisyen olmak istiyordum. Eskişehir’de aynı zamanda Reklamcılık ve Halkla İlişkiler yüksek lisans programına da devam ediyordum. Reklam yazarlığının Türkiye’deki öncülerinden ve ustalarından olan Ersin Salman ve Haluk Mesci de hocalarımdı. İkisi de İstanbul’daki reklam ajanslarında çalışmamı istiyorlardı. Ben de dönem sonunda Ersin Salman’ın teklifini kabul ederek, zamanın yaratıcı ajanslarından ve Türk reklamcılığında okul olan ajanslardan birinde çalışmak üzere üniversitedeki görevimden istifa ettim. Hazır YÖK de çıkmıştı, belki istesem de üniversitede kalamayacaktım ! 23 yıl reklam yazarı olarak çalıştıktan sonra 2005’te emekli oldum. Şimdi çeşitli üniversitelerde Türk Şiiri, Türk Edebiyatı, Yaratıcı Yazı dersleri veriyorum. 1998- 2007 arası 10 yıla yakın bir süre Radikal gazetesinin kültür-sanat sayfalarında ‘Açık Mektup’ adlı köşemde haftalık yazılar yazdım.

Edebiyatla tanışman?

Okumaya, yazmaya epey erken başladım. Eskişehir’de Kurtuluş İlkokulu’nda okurken okulun “resmi şair”iydim. 1967-69 yılları arasında öğrenim gördüğüm 19 Mayıs Ortaokulu’ndaki öğretmenlerimi unutamam. Benim şiir, edebiyat sevgimi geliştirenler de, devrimci bir ruh aşıl原因anlar da onlardır. Şimdi hepsini ayrı

ayrı özlemle ve şükranla anıyorum. Okulun kütüphanesindeki Maarif Klasikleri ve Tercüme dergileri de şiir ve edebiyata olan ilgimin artışıdaki önemli kaynaklardır. Şimdi ikisi de sonsuzluğa göç etmiş olan sevgili babam ve dayımı da anmadan geçemem. Bir oto tamircisi olan babam ilk kitaplığını elleriyle yapmış ve ilk kitaplarını da o armağan etmişti: Hasan İzzettin Dinamo’nun Kurtuluş Savaşımızı anlattığı 8 ciltlik dev yapıtı “Kutsal İsyân”, Che Guevera’nın “Savaş Anıları”, Fakir Baykurt’un “Amerikan Sargısı” babamın, Kemal Tahir’in “Devlet Ana”sı dayımın armağan ettiği ilk kitaplarımdı. Ortaokulda, Türk şiirinin ustaları olan Nazım Hikmet, Ece Ayhan, Cahit Külebi, Behçet Necatigil, Dağlarca, İlhan Berk, Turgut Uyar, Attila İlhan gibi şairlerin şiirleriyle tanışınca, ‘doğal olarak’ şiir yazmayı bıraktım, hikaye yazmaya yöneldim. Liseyi bitirinceye, hatta üniversitenin ortalarına kadar neredeyse hiç şiir yazmadım, ama çok şiir okudum. Bu arada 15-20 kadar da hikaye yazdığımı söylemeliyim. Bunlardan bir kaç tanesini de Eskişehir ve Ankara’da çıkan edebiyat dergilerinde takma adlarla yayımladım.

Büyük Usta Attila İlhan ölümünden kısa bir süre önce bana “Şiir alkoliklik gibidir. Bırakamazsın. Sonunda muhakkak çıkar, geri gelir” demişti. Sanırım sende de böyle oldu; ODTÜ’de tekrar şiir geri geldi, değil mi?

Tekrar şiir yazmaya ODTÜ’de başladım. Ortaokuldan beri en yakın arkadaşım olan Şahin’i bir tren kazasında yitirmiştim liseyi bitirdiğimiz yıl. Acısı bende saklıydı ve hala kanıyordu, yaklaşık 2 yıl sonra da bu acı açığa çıktı. Bir Pazar sabahı erkenden uyanarak, canım arkadaşım Şahin’e olan özlemimi, onun ölümünden duyduğum kederi yazmaya başladım. Sonunda “Giden’e” adını verdiğim ilk şiirimi böyle yazdım, sonra da yazmayı sürdürdüm. İlk şiirlerimi 1978-79 yıllarında Felsefe dergisi, Somut, Yusufçuk, Türk Dili, Varlık gibi dergilerde yayımladım. Bu arada ODTÜ ‘de Edebiyat Kulübü’nün yönetimine girdim. Önceleri, sınıf arkadaşlarım

İlkiz Kucur (tek kitabıyla da kalsa benim için hala iyi bir şairdir), Ahmet İcduygu ve okul arkadaşlarım Hürol Taşdelen ile birlikte, daha sonrasında da Özcan Karabulut (günümüzün iyi öykücülerinden) ve Gökhan Cengizhan'la, 1978-1982 arası Edebiyat Kulübü'nün yönetiminde beraber olduk. Günümüzün önemli şairlerinden Metin Celal de bu çevredendi. Bir de Erdiç İskür vardı, şairlerini bir zaman dergilerde gördüm, şimdi bilmem ki nerededir? Hürol ve Ahmet de şairler yazardı, onlar sonra sürdürmediler. Edebiyat Kulübü olarak çok faaldik, çeşitli etkinlikler yaptık, Murat Belge'den Can Yücel'e, Aziz Nesin'den Afşar Timuçin'e kadar pek çok şair ve yazarla ODTÜ'de söyleşiler gerçekleştirdik, ODTÜ Öykü Günlerini düzenledik, başta Adalet Ağaoğlu ve Fakir Baykurt olmak üzere ünlü yazarlarımızı konuk ettik. Ve ne yazık ki ancak 1 sayı yayımlayabildiğimiz, ikinci sayısına izin verilmeyen "Yasak" dergisini çıkarttık.

ODTÜ bize neler vermedi ki? Bir lisans derecesi almanın çok ötesinde; aşkı, duruşumuzu, hayatı ...

ODTÜ benim için şair gibi bir şeydi, hala da öyledir. Benim için hala direnmeyi, itirazı, karşı çıkmayı temsil eder ODTÜ ruhu. İyi ki orada okumuşum, orada şair yazmaya başlamışım, devrimci mücadeleye katılmışım, aşık olmuşum, arkadaşlığın, yoldaşlığın ne olduğunu anlamışım. Eskiden kitaplarımın biyografi bölümünde 1-2 paragraflık bir bilgi yer alırdı. Son yıllarda yayımlanan 3-4 kitabımda ise, kısacık ama benim için bir yaşam kadar uzun bir cümle yer alıyor sadece: "1956'da Eskişehir'de doğdu. ODTÜ Sosyoloji'yi bitirdi." İki vazgeçilmezim olan Eskişehir ve ODTÜ'ye yakında kısacık bir bilgi daha eklenecek: "Nar adlı bir kızın babası". Bu üçü, aldığım bütün ödüllerden daha anlamlı, daha değerli bir ödül benim için.

Şairlerin bir çok dile çevrildi, bir çok ödül aldın...

İlk şair kitabım 1981'de yayımlanan "Karşılığını Bulamamış Sorular"dır. 2000 yılında iki cilt halinde toplu şairlerim yayımlandı, seçme şairlerim çıktı, şimdilik 12 şair 3 deneme kitabım var. Hikaye yazmak yerine, yıllardır "Fazlalıklar" adını verdiğim kısa kısa öyküler yazmakla yetiniyorum. O heves içimde kalmasın diye yapıyorum bunu da. Pek çok şair ödülü aldım, yurtiçi ve yurtdışında çeşitli şair toplantılarına katıldım. Şairlerim Farsça'dan Almanca'ya, Korece'den Fransızca'ya, İngilizce'den Hollandaca'ya çeşitli dillere çevrildi, yabancı dergiler ve seçkilerde yer aldı. Halen Behçet Necatigil ve Varlık şair ödülleri seçici kurul üyesiyim. Şair ve edebiyat dergilerinde şair üzerine yazılar ve denemeler yazmayı sürdürüyorum. Şairlerim üstüne iki üniversitede tez hazırlandı ve ayrıca şairlerimle ilgili iki kitap yayımlandı.

Divan şiiri ve Halk şiiri olarak, büyük iki gelenekle beslenen Türk Şiirine ne oluyor Haydar? Şiirmizdeki 70 lerden sonraki bu kuraklık ne?

Türk şiirinin her zaman büyük ve önemli bir şiir olduğunu düşünüyorum. Geleneksel şiirimizin de, Divan şiiri, Tekke

Şiiri, Halk Şiiri, büyük katkılarıyla Cumhuriyet dönemi Türk şiiri, pek çok iyi ve büyük şair yetiştirmiştir. Bugün az şiir okunuyor olması, şiir kitaplarının az satılıyor olması, şiire ihtiyacımız olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. Belki şairlerin bir görevi de, şiir yazmak kadar, insanlara bu ihtiyacı duyurmak olmalı. Bugün de birbirinden çok farklı anlayışlardaki şairler tarafından iyi şiirler yazılıyor ama, şiiri iletme kanallarında bir tıkanıklık var. Yani şiir, alıcısıyla, okuruyla, ihtiyacı olanlarla buluşmak için belki de başka yollar denemeli, yepyeni mecralar bulmaya çalışmalı. Çünkü şiir ne sanat içindir ne de toplum için, şiir her zaman 'insan' içindir. Dünyada da böyledir ülkemizde de. Üstelik geçmişinde ve bugün büyük şairler yetiştirmiş bu topraklarda şiire her zamankinden fazla ihtiyacımız var. Şiir çünkü doğası gereği faşizme de, emperyalizme de, kapitalizme de, her türden karanlığa da karşıdır, çünkü şiirin dili barışın dilidir. Öyleyse bunu insanlara ulaştırmak belki de şimdi en yakıcı görevimizdir.

Sen 1980 sonrası dönemin şairlerindensin.

"1980 Kuşağı" olarak bilinen şairler içinde anılıyorum. Bunun bir nedeninin de 1983'te İstanbul'da Tuğrul Tanyol ve Adnan Özer'le birlikte çıkardığımız "Üç Çiçek" şiir dergisi olduğunu sanıyorum. Daha sonra başka şair arkadaşlarımla birlikte 10 yıla yakın bir süre "Şiir Atı" dergisini yayımladık. Halen Eskişehir'de yayımlanan aylık şiir yapıtaşı "Yazılıkaya" ve İstanbul'da yayımlanan hapisane ve edebiyat dergisi "Mahsusmahal"ın yayın kurulu üyesiyim. "1980 Kuşağı" ya da "80'li yılların şiiri" diyelim, Türkiye'de 12 Eylül askeri darbesinin ve dünyada Sosyalist blokun çökmesiyle eşzamanlı olarak yazıldığı için, daha çok bir 'dönem şiiri'dir bana kalırsa. Yenilenmenin getirdiği umutsuzluk ve bozgun duygusunu da taşır ama, ünlü şairimiz Can Yücel'in de dediği gibi zaten 'şairin işi de umutsuzluk' değil midir? Umutsuzluk içinde bir umudu varetmek, büyümek, bu sıkıntıyı taşımak da devrimci bir tutumdur. Benim şiirlerim de aynı dönemde şiir yazdığımız pek çok şair arkadaşım gibi, dönemin sıkıntılarını, yenilginin yolaçtığı kaçınılmaz umutsuzluğu, ölen ve öldürülen arkadaşlarımızın anısını ve acısını, hepimizin yaşadığı savrulmayı dile getirmeye çabalar. "1980 Kuşağı" şairleri, pek çoğu Sol'dan geldiği için, dayanışmayı, paylaşmayı içselleştirmiş insanlardır. Arkadaşlık, yoldaşlık duygusunu hala terketmemişlerdir. Bu yüzden "1980 Kuşağı" şairlerinden, Türk şiirine, bırakın bir şairi, bir şiiri, tek bir dize bile kalmasa, en az şiir kadar önemli bir şey olan 'vefa duygusu' kalacaktır, ki bu anlamda ben de kendimi bu kuşağa mensup bir şair olarak görüyorum.

Sevgili arkadaşım Hürol Taşdelen'e, tam 25 yıl aradan sonra yeniden buluşmanın sevinciyle, yürekten teşekkür ediyorum.

Ben de Şair kardeşim Haydar Haydar; dostlukla, başkaldırıyla, sevgiyle umutla; yani şiirle seni kucaklıyorum.

Ropörtaj: Hürol TAŞDELEN (EE'84)

PAZARTESİ

Alakart servisimizle Hizmetinizdeyiz

SALI

Mangalda Sınırsız Balık Çeşitleri

Üye : 15 YTL
Katkı Paylı Üye : 12 YTL
(içecek hariç)

ÇARŞAMBA

Canlı Müzik Eşliğinde Açık Büfe

Mangalda Et/Tavuk Çeşitleri
Üye : 20 YTL
Katkı Paylı Üye : 16 YTL
(içecek hariç)

PERŞEMBE

Türk Sanat Müziği Eşliğinde Deniz Ürünleri Sofrası

Üye : 20 YTL
Katkı Paylı Üye : 16 YTL
(içecek Hariç)

CUMA

Canlı müzik eşliğinde alakart menümüze ilave olarak ekonomik fiyatlarla özel menü seçeneği sunulmaktadır. Rezervasyon sırasında bilgi almanızı öneririz.

CUMARTESİ

Canlı müzik eşliğinde alakart menümüze ilave olarak ekonomik fiyatlarla özel menü seçeneği sunulmaktadır. Rezervasyon sırasında bilgi almanızı öneririz.

PAZAR

Açık Büfe Kahvaltı 10:30-13:30

Üye : 18.75 YTL
Katkı Paylı Üye : 15 YTL
7-12 Yaş : 12.50 YTL
7-12 Yaş Katkı Paylı : 10 YTL
(0-6 Yaş Ücretsiz)

ÖZEL MENÜLER

Birlikte Size Özel Menüler Hazırlayalım

Vişnelikte kullanılan menülerin dışında sizin istediğiniz, düşündüğünüz, yakınlarınıza sunmak istediğiniz hemen her şeyi hazırlayabiliriz.

Bunun için ziyafet sorumlumuz İsmail Kayaarslan ve mutfak şefimiz Muhsin Baysal ile görüşmeniz yeterli. Telefonlarınızı bekliyoruz.

HAFTA İÇİ HERGÜN

Açık Büfe Öğle Yemeği

12:00 - 13:30
10 YTL

ORGANİZASYONLAR

Özel Yemekler, kokteyller, kurumsal seminer, nikah, nişan organizasyonları için Vişnelik Tesis İşletmemiz her zaman hizmetinizdedir

Özel ve temalı gecelerde menü içerikleri ve fiyatları değişebilir.

REZERVASYON

e-postayoluyla (visnelik@odtumd.org.tr) kolaylıkla yapabilir ve hemen onay alabilirsiniz.

Rezervasyonlar, rezervasyon saatinden yarım saat sonrasına kadar tutulur. Geç kalınması durumunda lütfen Rezervasyon Birimimizi bilgilendiriniz.

**Rezervasyon ve bilgi için
saat 10:30 - 22:00 arası
0312 286 79 79/11 52 - 11 53 ve
0312 287 73 38 no'lu
telefonlarımızı arayabilirsiniz.**

Kasım

Etkinlik İzlencesi

3 9-12 Yaş Grubu
Çocuklar için Temel
Fotoğraf Eğitim
Semineri

3 Gitar Kursu

5 Proje Yönetimi
Sertifika Programı

6 ODTÜ Hour
saat:19:30

8 Dijital Fotoğraf
Makineleri ve Dijital
Ortamda Fotoğrafçılık

20 Wine Hour
Saat: 19:30

Devam eden kurslarımız

- Bağlama Kursu
- Briç Kursu
- Müzikal Tiyatrosu
- Resim Kursu

Yeni açılacak kurslarımız

- Çini Boyama Kursu

Bir Unutulmaz Film & Bir Belgesel...

Saygıdeğer Üyelerimiz,
Kış Soğuklarının Ankara'yı sarmaya başladığı bu günlerde zaman zaman bir araya gelerek geçmişe bir yolculuk yapalım istedik. TRT arşivlerinden birbirinden güzel belgeseller ve filmler seçtik. Kimi zaman keyifli bir izlençe olarak, kimi zaman da uzman kişilerle film hakkında söyleşerek devam edeceğiz bu etkinliğimize.

Odtü Hour/Wine Hour keyfinize eşlik edecek etkinliğimiz için sizleri her ayın 1. ve 3. Salı gecesi derneğimize bekliyoruz.

Saygılarımızla
Etkinlikler Komitesi

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Yayın Kurulu üyelerimizden Sayın Tanju Eryılmaz'ın emekleriyle hazırlanan ve bültenimize katıldığı ilk günden beri oldukça ilgi gören "Takvim Yaprakları" köşemiz, yeni bir düzenleme getirmek için bu aya özgü olarak bültenimizde yer almamaktadır. Bundan sonraki sayılarda içinde bulunduğumuz ayın önemli olaylarını içerecek köşemiz tekrar sayfalarımızda yer alacaktır.

Geçmiş günümüze taşıyan, bizlere anılarımızı fısıldayan "Takvim Yaprakları"nda yeniden buluşmak üzere.

Yayın Kurulu

Kayseri

Kısa Tarih

Kayseri çevresinde bilinen en eski yerleşim alanı, merkeze 20 kilometre kadar uzakta bulunan ve bir Hitit kenti olan olan Kültepe ya da eski adı ile Kaniş.

Kaniş, biri yerli ahalinin oturduğu, diğeri Asurlu tüccarların yerleştiği "Karum" olmak üzere iki bölümden oluşmakta [hemen belirtelim, Ankara'da Tunalı Hilmi caddesinin sonunda yer alan alış-veriş merkezinin adı da buradan gelmekte]. Bölge ile ilgili ilk araştırmalar 1881 yılında yapılmış ama fazla bilgi edinilememiş. Arkeolojik alanın bekçisinin anlattığına göre, 1925'te yörede gezen B. Hrozný, tesadüfen bir köstebek yuvasının ağzında Hititçe tabletler bulmuş. Köylülere bu tip tabletleri "iyi fiyatla" satın alacağını bildirmiş. Bir süre sonra Kaniş'e tekrar geldiğinde kendisine yüzlerce tablet sunulmuş! Kayserililerin ticarete ne denli yatkın olduğu ta o yıllarda anlaşılmış! Bu arada, laf aramızda, Kaniş'te belki yüze yakın köstebek yuvasını gözden geçirdim ama bir tek tablete bile rastlayamadım!

Neyse, biz yine tarihe dönelim: 3000 yıl kadar önce Erciyes'in eteğinde bir kent kurulmuş. Kent, zaman içinde Friglerin, Kimmerlerin, Lidyalıların ve Medlerin egemenliğine girmiş. Ardından Pers yönetimi yaşanmış. Aradan yıllar yıllar geçmiş, sonunda yöreye dönemin Roma İmparatoru'nun adına izafeten "Ceasera" adı verilmiş. Ve kent, o gün bu gündür "Kayseri" olarak anılmış! Ardından Selçukluların başkentlerinden biri olmuş, sonra Anadolu'yu istila eden Moğollardan nasibini almış. 500 yıl kadar önce de Osmanlı topraklarına katılmış.

Günümüz Kayseri'si

Su gibi akıp geçen yılları bir kenara bırakıp günümüz Kayseri'sine yönelirsek, görünen manzara, Kayseri'nin bir sanayi şehri olduğu. Bir zamanlar Asur ticaret kolonisinin egemenliğindeki Kayseri, artık dünyaya sanayisi ile açılan bir kent. Kayserililer kendilerini "Türkiye'nin Üretim Üssü" olarak tanımlamakta.

Kayseri, bir sanayi kenti olduğu için, doğrusunu söylemek gerekirse yakın zamanlara kadar, kış mevsiminde Erciyes'e kayak için gidenlerin dışında turizme pek önem vermemiş. Ancak, son bir kaç yılda turizmin de kente katkıda bulunacağı gerçeği kavranmış ve Kayseri'de turizmin gelişmesi için bazı çabalara girişilmiş. Başta Rusya Federasyonu olmak üzere çeşitli ülkelerden turizm yetkilileri Kayseri'ye davet edilmiş ve ağırlandı. Ama her şey yolunda mı? İşte o tartışmalı bir konu.

Nasıl Gezilmeli?

Binlerce yıllık bir geçmişi olduğu için Kayseri, gezmenin bir anlamda kolay olduğu "klasik" bir kent görünümünde. Tarihi ve "turistik" eserlerin nerede ise tamamı kentin merkezi çevresinde toplanmış durumda.

Kale

Kent merkezinde binlerce yıllık kale surlarının bir bölümü hâlâ ayakta. İç kalenin yaklaşık olarak 2300 yıl kadar önce inşa edildiği tahmin edilmekte. Antik kent merkezinde yer alan surlar, Kayseri’de hayatın bir parçası olarak yer almakta. Antik kaleden kalan surlar ve burçlar kente başka bir “hava” katmakta.

Saat Kulesi

Anadolu’nun pek çok kentinde olduğu gibi Kayseri’de de kent merkezinde bir saat kulesi bulunmakta. Yaklaşık olarak 10 metre yüksekliğinde son derece zarif olan bu eser, 1906’da mutasarrıf Haydar Bey tarafından yaptırılmış. Kulenin hemen yanı başında bir muvakkithane [yanılmıyorsam bir başka gezi notunda da yazmıştım, A. Hamdi Tanpınar’ın deyişi ile “Saatleri Ayarlama Enstitüsü”] yer almakta. Anlatıldığına göre, Milli Mücadele yıllarında Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti bu küçük yapıda faaliyette bulunmuş. Bu iddiayı kuvvetlendiren bir husus ise, Mustafa Kemal Paşa’nın, 1924 yılında Kayseri’yi ziyaret ettiğinde burada oturarak halkın taleplerini dinlemiş olması!

Saat kulesinin hemen yanı başında nefis güzellikte bir Atatürk anıtı yer almakta.

Arkeoloji Müzesi

Müthiş bir tarihsel zenginliğe sahip olan Kayseri’yi bir “müzeler kenti” olarak nitelemek yanlış olmaz. Şüphesiz ki ilk gezilmesi gereken yer arkeoloji müzesi.

Kayseri’de ilk müze yıllar önce 1929’da Hunat Hatun Medresesi’nde oluşturulmuş. Müze yıllar sonra, 1969’da yeni binasına taşınmış. Müzenin sergi salonlarında ağırlıklı olarak Kültepe’den çıkarılan eserlere yer verilmekte. Bahçede de son derece önemli eserler sergilenmekte. Küçük ama mutlaka gezilmesi/görülmesi gereken bir müze.

Etnografya Müzesi

Kayseri’de mutlaka ziyaret edilmesi / görülmesi gereken bir diğer mekân Etnografya Müzesi. İlk etnografya müzesi 1983’de Hunat Hatun Medresesi içinde açılmış, ama 1998’de Güpgüpoğlu Konağına taşınmış.

Bir cephesi dış kale duvarlarına yaslanan Güpgüpoğlu Konağı, Anadolu’nun belki de en eski sivil mimari eserlerinden birisi. 1417-1419 yılları arasında inşa edilmiş. Neresinden bakarsanız bakın 500 yıllık bir yapı. Bu muhteşem eser Anadolu’da “soylular”ın gündelik hayatı nasıl yaşandığını herkese göstermekte. Bu müzede, nereden nasıl gelmiştir bilinmez ama Beyşehir’de bulunan Kubadabad sarayı’na ait en güzel çini örneklerini görmemiz mümkün! Bu kadar güzel çiniler Konya’daki Karatay Medresesi’nde bile bulunmamakta!!!

Binanın ihtişamı karşısında kişinin söyleyeceği bir söz kalmıyor! Gerçekten son derece güzel restore edilmiş müthiş güzellikte bir yapı. Konağın bahçesinde de olağanüstü güzel eserler sergilenmekte.

Gezilemeyen Müzeler!

Görülmesi gereken ama görülemeyen önemli bir yer “Tıp Tarihi Müzesi”. Selçuklu sultanı II. Kılıçaslan’ın kızı Gevher Nesibe Sultan’ın vasiyeti üzerine kardeşi Gıyaseddin Keyhusrev tarafından 1205’te yaptırılan yapı, zamanında Anadolu’nun ve Avrupa’nın ilk tıp okulu ve hastanesi olarak kullanılmış. Bir-iki yıldır

yenileme çalışmaları devam ettiği için gezilemiyor; daha kaç yıl gezilemeyeceği de bilinmiyor, ama dıştan görülmesi bile yeterli! Gevher Nesibe Sultan Vakfı'nın hemen yakınında bir başka medrese daha bulunmakta. O nedenle bu iki yapı "Çifte Medrese" olarak adlandırılmakta. İkinci medrese halen "kitapçı" olarak faaliyet göstermekte. Sanırım, Türkiye'de bu denli büyük ikinci bir kitapçı dükkânı bulmak mümkün değil. Ve işin iyi tarafı, deyim yerinde ise medrese/dükkân "ağızına kadar" dolu.

Kent merkezinde bulunan Atatürk Müzesi de gezilemeyen yerler arasında. Diğer günleri bilmem ama en azından hafta sonu kapalı. Ama yine de, dıştan da olsa binayı görmek güzel. Yapı, XIX. yüzyıl sonunda Raşit Ağa tarafından yaptırılmış. Mustafa Kemal, 1919 sonunda Kayseri'ye geldiğinde bu evde kalmış.

"Gezilemeyen Müzeler"i anlatırken bir not düşelim, kent merkezinde bulunan turizm ofisi de hafta sonlarında çalışmıyor!

Kayseri, öyle bir yazı ile bitirilecek bir yer değil. Daha gezilecek/görülecek daha pek çok yer var. Önümüzdeki ay da Kayseri'yi anlatmaya devam edeceğiz ama bu arada Kayseri mutfağından da kısaca söz etmek istiyoruz.

Ne yenir?

Doğrusunu söylemek gerekirse, Kayseri tam anlamıyla bir "gurme" merkezi; müthiş bir mutfak cenneti. Ne diyeyim, bütün bir yazıyı sadece Kayseri mutfağına ayırmak da mümkün! Binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan bu mutfakta ilk akla gelenler ise pastırma ve sucuk.

Bu arada, kalem inceliğindeki yaprak sarmayı, kendine özgü yöntemlerle pişirilen ciğeri de unutmamak gerekir. Bir kaşığa kırk adedinin sığıdığı mantının da neredeyse yine kırk kadar çeşidi bulunmakta.

Bu noktada belirtilmesi gereken bir nokta var: Kent merkezindeki pek çok lokantada başta mantı olmak üzere birçok mahalli yemeği tatmanız mümkün. Son yıllarda gelişen bir "trend"i de yazmadan geçmeyelim. Kent merkezinde bulunan Cumhuriyet Caddesi üzerindeki balıkçılardan istediğiniz balığı alıyorsunuz ve hemen yan tarafta istediğiniz biçimde pişiriliyor. Ekmek arası alabalık 1,5-2,0 YTL. gibi özellikle öğrenciler için son derece cazip bir fiyatla satılıyor.

Söz yemekten açılmışken bir de "kağıtta pastırma" tarifi verelim: Alüminyum folyonun içini tereyağı ile sıvayın. Sonra, folyonun üstüne pastırma dilimlerini yerleştirin. Sonra üstüne dilimlenmiş domatesleri, limonları, sivri biberleri ve maydanozu yerleştirin ve orta hararetle fırında 20-25 dakika pişirin. Afiyet olsun.

Gezeceğimiz yeni bir yörede karşılaşabilmek dileğiyle,

M. Bülent VARLIK
Econ/Stat'ocak-76
mbvarlik@gmail.com

“TOPRAK ADAMLARI”

NEŞET GÜNAL

Neşet Günal'ın resimlerine bakmak yürek ister, cesaret ister. O gözlerle, o ellerle, o yüzlerle bir an için bile gözgöze gelmek ürkütür insanı. Siz, biz “yürek dayanmaz” diyerek bakışlarımızı kaçırdık Neşet Günal'ın o resimleri yaparken, geçmişte yaşadığı anıları tekrar depreşirkenki hali nicedir, bilir misiniz? Hemen hepsi tanıdık yüzler değil midir onun için: ‘Mehmet’in Oğlu’, ‘Kolsuz Durmuş’un Kadını’, ‘Kör Hasan’ın Oğlu’ ve daha niceleri... Zira, “Benim kişiliğimi oluşturan resimlerimde anlatılan, içinde yaşadığım toplumsal ve doğal ortamın insanları, bana en yakın olan toprak adamları, yaşamlarını her yönüyle tanıdığım insanlar” sözü aynı havayı soluduğunun, aynı toprağı sürdüğünün, aynı dikene bastığının, aynı güneşin yaktığının ve aynı korkuları/korkulukları paylaştığının resmi değil midir? Zaten, yine “Resim benim için bir oyun değil, azaplı bir süreçtir” deyimiyle tuvale acıları kazıdığını belirtmez mi? Hepsi olmamakla birlikte toplumsal gerçekçi sanatçılar “Ya dışındasındır çemberin ya da içinde yer alacaksınız” seçimini çemberin, hayatın, gerçeklerin içinde yer almaktan yana kullanırken Neşet Günal bir adım daha öne çıkarak, sırasında anlattığı, resmettiği figürlerin yerine koyar kendisini.

Bir andız fidanı gibi

Dilerseniz, gelin şimdi, o yoksul, o kıraç Anadolu köylerinde, toprak damların önünde yürek sızlatan yalınayak Neşet Günal çocuklarına bir göz atalım. 1983 tarihli 138X83 cm boyutundaki ‘Mehmet’in Oğlu’ adlı resim yürek parçalayan dramatik bir resimdir. Sol gözü kör olan bu bebeğin başı sola doğru yaslanırken koşut olarak omuzu sağa düşmektedir. Belli belirsiz kamburu boynunu öne düşürmüştür. Ayakları ve elleri ‘hazırol’da bekler gibi vücuduna bitişiktir. Saçı dahi asimetrik biçimde sanki tek hamle ile kırılmış gibidir;

önde tepede uzun, yanlarda kısa, ama sarkıktır. Giydiği beyaz urbanın üzerine tek düğme ile iliklenmiş ceketteki ve yalınayak yere bastığı gölge topraktaki koyu lekeler saç hizasında resmi yatay olarak bölen koyu renkteki toprak damları evlerle dengelenmiştir. Kaşlardaki kırıklık, alındaki kırışıklık, dudaklardaki suskunluk çaresizliği, yoksulluğu, kabullenişini ortaya koymakta, bakanın yüreğini dağlamaktadır. Neşet Günal'ın resimlerindeki çocuklar bir andız fidanı gibi orta yerde toprağın üstünde ‘anadan üryan’ büyüyen çocuklardır.

Sanatçının ‘Duvardibi’, ‘Kapı önü’, ‘Sorun – Sorum’ gibi dizi resimlerinden biri de ‘Korkuluk’lardır. Bu korkuluklar “bostan korkuluk”larından öte bir anlamı barındırırlar resimde.

‘Antropomorfik’ görüntünün ötesine geçerek sanki gerçekten yaşayan hayaletlerin ruhunu, hatta ve hatta suretini barındıran, bir gerilim ve korku yayan, terkedilmiş, ıssız bir mekan hissi uyandıran korkuluklardır bunlar. Bu yaratıda birbirine dik çatılmış iki değnekten hareketle sanatçının kostüm tasarımında ulaştığı çizgi had safhadadır. Çocuklar hep de korkulukların önünde kümelenmişler, kimi zaman da korkuluklara tutunmuşlardır. Sanki yağmurdan kaçarken doluya tutulmuşlardır. Bir çelişki gibi görünse de ne kadar yalnız, ne kadar yardıma muhtaç olduklarını sergilemek açısından oldukça vurucu

bir metottur bu. Daha da ötesi insan boyundaki sıradan gibi görülen bir korkuluğu tek başına resimlemek cesaret işidir. Çitler üzerine asılmış hayvan kurukafaları, ‘duvardibi’ resimlerinde duvar yapımında sıralanmış taşların oylumlarının büründüğü yaratıkları çağrıştıran gerçeküstü görüntüler, 1964 tarihli “Sorun” resminde salıncağa yatırılmış bebeğin üzerinde gölgelik yaratmak kaygısıyla çomaklardan ve örtülerden oluşan cibinliğin çağrıştırdığı çiroz bir öküz görünümü tüm bu fantazist öğeler konunun anlatımına, izleyiciye ulaştırılacak

mesajın yoğunluğuna katkı sunmak için titizlikle seçilmişlerdir.

“Eller, eller, eller...”

“Eller, eller, eller...” Sıkılmış yumruk olmuş, bilekte düğümlenmiş, öfke dolmuş koca koca eller. Mengene haline dönüşmüş elleri bütün çıplaklığıyla görebiliyorsunuz.

İkinci baştağının sağ kolu yok. Beşi de suskun, beşi de küskün, sırtını dönmüş size ‘Duvardibi’nde (‘Duvardibi-IV resmi; 210x139 cm, 1975). Yalınayak toprağa basan koca koca ayaklar üzerinde yükselen bu ‘beşi bir yerde’ toprak adamı sanki bir labirentin içerisine hapsedilmiş makûs talihlerine inat birer anıt gibi dikilmiş karşıdaki beş viran kapısız ve dahi penceresiz dama, gerçekte daha uzaklara bakmakta.

Resimlerimin bir ucundan bir ucuna bir hikâye, bir dram söz konusudur

1950’lerin ortasından itibaren Neşet Günal’ın resimleri monokrom denilebilecek derecede renkten yoksun olmasına karşın ‘bunca güçlü anlatım, bunca çılgılık nasıl mümkün olabiliyor’ diye soruyorum kendime. Ekspresyonist resamlardan Munch’ın “çığlık”ını gözümün önünde canlandırıyorum. Şiddet, gerilim çağrıştıran bu renklerin hiçbirisi yok Günal’da. Sanırım cevabı verecek anahtar kelime “tiyatro” ve teatral kurgu olsa gerek. Nedir tiyatronun gücü? “Keşanlı Ali Destanı”nı izlediğim o çocukluk günlerime dönüyorum: O ne performanstı, o ne biçim bir oyunculuktu, o nasıl bir sahne dekoruydu, nasıl bir kıyafet şöleniydi o? Gerçekte öyle bir destan yaşanmış mıydı, yazılmış mıydı; bilmiyorum! Ama bildiğim şu ki, o gün izlediğim ‘oyun’ gerçeğin ta kendisiydi. Toplumsal gerçekçilik akımına bağlı gibi görünse de Neşet Usta anlatacağı konuyu tıpkı sahneye konulan bir oyun gibi tasarlıyor. Önce doğru figürlere yer veriyor. Tuvaldeki sahne ve kompozisyon tasarımını doğru yapıyor. Figürler seslenemese de tıpkı bir ‘pantomim’ sanatçısı gibi vücut hareketleriyle ya da bakışlarla en yalın biçimde anlatıyorlar ressamın zihninden, belleğinden geçenleri. Tam da bu noktada sözü Neşet Günal’a bırakıyorum: “Benim gerçekçiliğim, bana özgüdür. Dayanakları Anadolu insan gerçeği ve Anadolu yaşam gerçeği. ... Benim gerçekçiliğim doğrudan doğruya resmimin içeriği ile ilgili bir gerçekçiliktir. Bu gerçeklikten hareket ederek resmimin biçimsel sorunlarını oluşturuyorum. ... Bende dışavurumcu öğeler de var. Gerçeküstü, hatta bazen fantazist öğeler de var. Tümünü benim gerçekçi tavrımı belli bir yoğunlukta seyirciye aktarmak için

kullandığım öğelerdir. ... Benim büyük kompozisyonlarım gerçeğin yansıtılması değil; gerçeğin akılcı bir yolla yeniden düzenlenmesi ve seyirciye sunulması. Bu bakımdan teatral bir kurgulama söz konusu olabilir. Figürleri dizerken içerik bakımından sorunlarımı çözdüğüm gibi, o içeriğe paralel bir davranışla biçim sorunlarımı da çözmüş oluyorum. Biçim

sorunlarını çözmezsem eğer, resimlerim plastik yönden, resimsel yönden geçerli olmaz. ... Muhakkak, duyarlı olduğum konuyu özgün bir dille aktarabilmem lazım. Bunu başından beri bulmaya çalıştım. Burada da ağırlık desende. Desen ağırlıklı figürler bunlar. Benim resimlerim diziler halindedir. Bu resimlerdeki figürlerin her birinin kendine özgü hikâyesi olduğu gibi, birbiriyle de ilişkileri vardır. Bunların hepsi, belli bir yaşamın tamamlayıcılarıdır. ... Figür temeldir. Anlatımımın temel ögesidir. Figür, insan anlamındadır. Yaptığım

resimlerimin bir ucundan bir ucuna bir hikâye, bir dram söz konusudur. Bu düzenlerde insanın yeri başka, insanın konumunu destekleyen doğal yahut yapay çerçeve başkadır. Başka deyişle, benim resimlerim tümüyle bir toplumsal eleştiridir. Bu eleştirinin içinde haliyle politik tavır da vardır.”

Ağız dil vermeyen köylüler

Cahit Külebi Neşet Günal’ı tanımış mıydı? Eminim ki tanımıştı. Peki, “Sivas Yollarında” şiirini Neşet Günal’ın bir resmi için mi yazmıştı? Sanmıyorum. Çünkü Neşet Günal Orta Anadolu’dan, çoğunlukla da doğduğu Nevşehir yöresinden kesitler sunar. Ancak, “Sivas” kelimesini değiştirdiğinizde sanki bu şiir Neşet Günal’ın 1970 tarihine endekslenen “Bir Başka Yaşantı” isimli 250 x 120 cm boyutundaki karalara bürünmüş, sanki bir matemi çağrıştıran resmi için yazılmıştır. Daha da ötesi, sanki bu resim için “biçilmiş bir kaftan”dır.

**“Sivas yollarında geceleri
Katar katar kağnılar gider
Tekerleri meşeden.**

**Ağız dil vermeyen köylüler
Odun mu, tuz mu, hasta mı götürürler?
Ağır ağır kağnılar gider
Sivas yollarında geceleri.**

**Ne, yıldızlar kaynaşır gökyüzünde,
Ne, sevdayla dolar taşar gönüller,
Bir rüzgâr eser ki bıçak gibi
El ayak şişer.**

**Sivas yollarında geceleri
Ağır ağır kağnılar gider. ...”**

Yakın geçmişimizde, çok uzaklarda değil, yakınımızda - Orta Anadolu'da - sıklıkla karşılaşılabileceğimiz "ağız dil vermeyen köylüler" sanki tuz basmışlardır yaralarına.

"Toprak adamları"

Figür, Neşet Günal'ın resimlerinin 'olmazsa olmaz'ıdır. Mimar Sinan

Üniversitesi'nde öğretim üyeliği de yapmış ressam Prof. Dr. Neşet Günal'ın başta Neşe Erdok, Mehmet Güleriyüz ve Aydın Ayan olmak üzere yetiştirdiği sanatçıların neredeyse tamamı figürden kopmamıştır. Neşet Günal'ın tuval resimlerinin

handiyse tamamı da "bire bir" gerçek boyutlardaki anıtsal yapıtlardır. Dolayısıyla, sanatçı tuval resminde figür/leri, objeleri yerleştirirken, kompozisyonu belirlerken desenlerden, etüd ve ön çalışmalardan yola çıkar. Akademi'de Lévy'nin, Paris dönemlerinde ise önce Lhote'un, sonra da Léger'nin öğretilerinden faydalanan sanatçının özellikle Léger'nin figüratif işlerinden etkilendiği, anlatım yöntemlerini kendisine yakın bulduğu için benimsediği bir gerçektir. Ancak, sanatçı, Léger'deki katıksız plastik oluşuma yaşam çabalarını, tasalarını, acılarını, yoksulluklarını paylaştığı "Toprak adamları"nın gerçeklerini katarak 'kendisine özgü' samimi bir resim diline ulaşmayı başarmış, onca batılı öğreتيye rağmen kendi toprağının özgün resmini yapmayı ilke edinmiştir. Sahi, 'Kara Toprağa' sevdalı böyle

değerli bir ustayı tanıtmak için neden bu kadar geç kalmıştım? Nedeni, "Ankara'da Helikon Derneği'ndeki ilk kişisel sergisinden (1955) sonra sadece 1996 yılında - Galeri Sevin'de - bir tek sergi açmış olması mıydı" diye soruyorum kendime. Ama ne tesadüf ki, 14 Mart 1996 tarihinde açılışı yapılan bu serginin davetiyesini özenle saklamışım.

Neşet Günal'ın resimlerinde çiçek açmaz, diken batar. Dereymiş, çaymış 'Hak getire'! Yeşile koşmaz resimleri. Güneş

altında kavrulmuş topraklar bakır kusar sanki. Havada bir bozlak, bir feryat, bir ağıt duyulur... Tuval yüzeyi anlatıya denk düşen bir metotla Paris'te aldığı "Fresk ve Duvar Resmi" öğretisinin de katkısıyla sanki toprak dokusu hissi veren pütürlü ve dramatik bir yapıya dönüşür. Turgay Gönenç "Yüzün Senin" isimli şiirinde:

**"...Çoğalan yüzlerle çıkıyor karşımıza
Ve adamlar sanki ellerine dönmüş yüzleri
Bir duvar dibinde sıralanmış yan yana
Büyüyor durmaksızın görmediğimiz gözler..."**

" diye seslenir Neşet Günal resimlerine.

'Duvardibi-III' resminde sanki perdelerin kapanma vakti gelmiştir artık. Neşet Günal'ın tüm figürleri - çoluk çocuk, kız kızan, ana ebe, ırgat dede - demeden dikenlerin sarmaladığı

duvardibinde sıralanmış, "Sorum"un "Sorum"un çözümünü bekler bakışlarla sizi esir almakta, çoğalan yüzlerle seslerini duyurmaya çalışarak gözleriyle selamlamakta, belki bir anlamda da hislerine tercüman olan Neşet Günal Usta'yı artık uğurlamaktadırlar. 1923 doğumlu, 1969'da 30. DRHS resim dalı 1.'lik Ödülü ile 1989'da Simavi Vakfı Görsel Sanatlar Ödülünün sahibi değerli sanatçımız, usta ressam, değerli hoca Prof. Dr. Neşet Günal 26 Kasım 2002 sabahı derin izler bırakarak resimleriyle, dostları ve toprak adamları ile vedalaşmıştır. Toprağın bol olsun Neşet Usta...

'Antropomorfik': İnsan şekline benzeyen her obejeye tanım açısından verilen genel isimdir. Antropomorfik objelerin temel özellikleri (insan öykünmesinden kaynaklandığı için) göz,ağız,

dudak, kulak gibi son derece insansı uzuvları dekoratif amaçla üstünde barındırmasıdır.

Not: 18 Ekim – 18 Kasım 2007 tarihleri arasında açık kalacak ODTÜ Sanat Festivali'ni izliyor musunuz?
<http://www.ccc.metu.edu.tr/>

Alaattin BENDER (EE'87)
www.alaattinbender.com

Yurtlardaki heykel

ODTÜ'de bilim ve sanat buluşurken bu buluşmanın gözönündeki temsilcileri kampüsün her tarafına yayılmış heykellerdir. Alle üzerindeki ODTÜ kampüsüyle yaklaşık aynı yaştaki heykeller her dönemin ODTÜ'lülerinin belleklerindedir.

ODTÜ Yurtlarından A4 kapısına (çok bilinen adıyla jandarma kapısına) giden yoldaki kavşak üzerindeki heykeli eskiler pek bilmezler. Heykelin üzerinde heykeltıraşın imzası vardır:

NIKOLAI DZOUKAEV
1995
OSETİA

Heykeltıraş imzasını Nikolai Dzoukaev olarak atmış. Osetyalı bir sanatçı olduğu anlaşılıyor. Nikolai Dzoukaev hakkında bilgisi olanlar

tiyaki@metu.edu.tr adresine yazarlarsa sevinirim (A.T.)

1995 yılından bu yana o heykel orada durur.

Bir heykel fotoğrafını arabaların ne kadar bozacağını bildiğim için, o kavşaktaki oldukça yoğun trafikten dolayı heykelin düzgün fotoğraflarını çekmek için çaba gösteriyordum. O sırada gelip geçenler heykel için yorumlar yapıyorlardı. Kimisi bir şeye benzetemezken, kimisi nefret ettiğini söylerken, kimisi şimdiye kadar gördüğü en güzel heykel olduğu yorumunu yapıyordu. Daha önce bu heykelle ilgili iki ODTÜ efsanesi dinlemiştim. Biri

heykelin Doğu'ya bakan yüzündeki kocaman gözden esinlenerek nazarlık benzetmesiydi, diğeri de heykelin görünümünden olsa gerek "Yurtlar canavarı" esprisiydi.

Heykel, kavşağın göbeğindeki çevresi bir sıra kaldırım taşı, çim alan ile kaplı dairesel bir alanın ortasındaki kaide üzerinde duruyor. Kaidenin çevresi dayanıklı çiçeklerle bezenmiş.

Heykel her saat değişik bir görünüme sahip oluyor. Sabah saatlerinde güneşin vurduğu yüzeydeki göz figürü belirginleşirken, akşama doğru güneş alçalıp kızıştığında heykelin diğer yüzündeki daha az belirgin figürler farkediliyor..

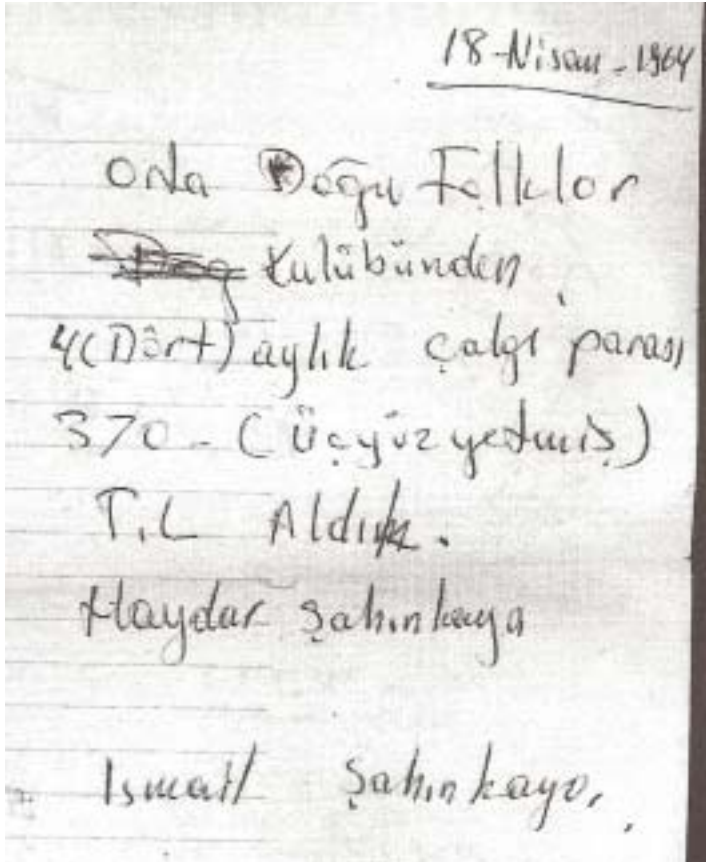
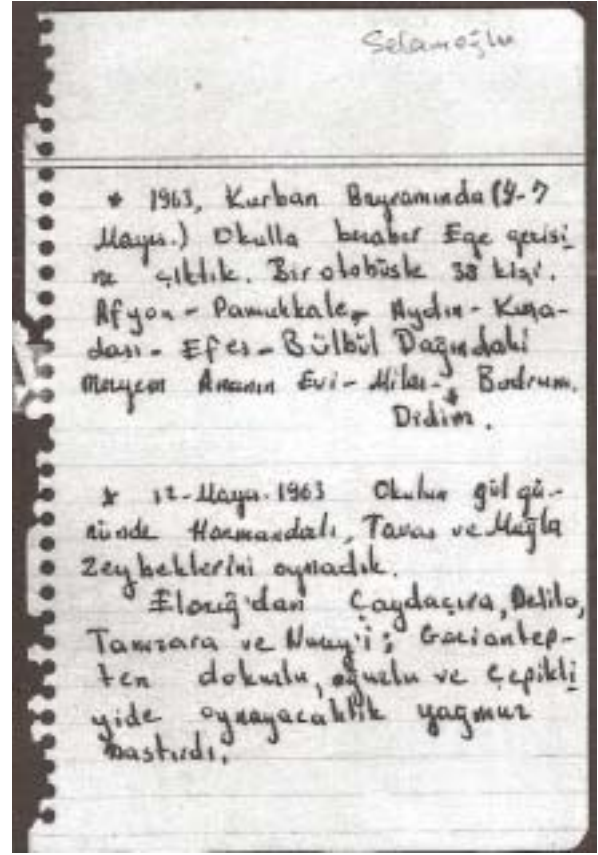
ODTÜ yurtlarında herkesin farklı birşeye benzettiği bu heykel Nikolai Dzoukaev tarafından yapılmış ancak heykeltıraş hakkında tek satır bilgi bulamadım. Osetya'dan bir heykeltıraş gelmiş, neden gelmiş, burada ne kadar kalmış, başka heykeller yapmış mı, hepsi birer soru işareti. Tek bildiğimiz, bu heykeltıraş ODTÜ'nün bir köşesine güzel bir imza atmış, güzel bir heykelin üzerine...

Aydın TİRYAKİ (CHE'81)

THBT
(Türk Halk Bilimi Topluluğu) Tarihinden:

Bir Anı Sayfası :
(Ferhat Selamoğlu, MINE '64)

Ve...

Bir Ödeme Belgesi

Kaynak:

Kim Nerede ve THBT Neymi ş? 1997 - ODTÜ THBT
M. Ali Çevrem (METE'74) - E. Ahmet Titrek (EE'81)

H. Nafi İPEK (PETE'82)

ODTÜ, çocuklar bilimi sevsin diye Uygulamalı Bilim Merkezi açtı

19 Eylül 2007 günü yeni öğretim yılının açılış töreninin hemen ardından ODTÜ Uygulamalı Bilim Merkezi açılışına katılmak isteyenleri taşıyacak mavi ODTÜ otobüsleri Kültür Kongre Merkezi'nin önüne geldiler. Bu otobüslerin önünde, rengi tanıdığımız ODTÜ otobüslerinden farklı bir otobüs vardı: Bilim otobüsü. O gün Bilim Merkezi'nin açılış yapılırken kısa bir süre önce alınan iki bilim otobüsü de hizmete girecekti. O otobüslerden biri kendi töreni için yolcu taşıyordu, diğeri ise çok anlamlı bir görevdeydi: O gün Ağrı'nın Eleşkirt ilçesindeydi ve oradaki çocuklara bilim taşıymıştı, çocuklar bilime dokunsunlar diye.

ODTÜ Bilim ve Teknoloji Müzesi alanında kurulan Uygulamalı Bilim Merkezi'ne geldiğimizde Ankara'nın değişik ilköğretim okullarından gelen öğrenciler tören alanını doldurmuşlar sabırsızlıkla kapıya bağlanmış kurdelenin kesilmesini bekliyorlardı.

ODTÜ Uygulamalı Bilim Merkezi binası, Bilim ve Teknoloji Müzesindeki diğer binalarla uyumlu, uçan daireye benzeyen görünümü ile henüz içeriye girmeden çocukların ilgisini çekmişti.

Törende bir konuşma yapan Rektör Prof. Dr. Ural Akbulut, Bilim ve Toplum çalışmalarının gerekliliğini, çocukların bilimi sevmesinin önemini anlattıktan sonra çocuklarla beraber kapıdaki kordelayı kesti ve çocuklar koşar adımlarla içeriye girdiler.

Binanın içinde her köşede bir başka deney seti kurulmuştu. Çocuklar bir deneyden diğer deneye dolaştılar. Yüze yakın

deneyin hepsinin başı doluydu. Kimi öğrenciler deney yaparken, diğerleri sıranın kendilerine gelmesini meraklı gözlerle bekliyorlardı.

Deneyler her yaştaki meraklılar için, yardım almadan yapabilecekleri şekilde tasarlanmıştı. Deneylerle ilgili açıklamalar her deneyin yanında kolay okunur ve anlaşılır şekilde duruyordu.

Kesitler alınmış ağaç gövdeleri üzerinden ağaçların yaşını öğrenebilecekleri örnekler, büyük basılmış illüzyon posterleri ile optik ve algılama testleri, saçları diken diken yapan Van De Graaff, çeşitli jiroskoplar, değişik büyüklük ve yoğunluklardaki Newton topları, plazma topu, yukarıya doğru tırmanıyormuş gibi görünen koni, raylı sandalyeler uygulamalı bilim merkezinde her yaşta bilim meraklılarını bekliyor. Bilime ilgisiz olduğundan yakındığımız çocuklar da okul organizasyonlarıyla merkeze gelerek bu konuda ilgilerinin artması sağlanıyor.

Uygulamalı Bilim Merkezindeki deneylerin benzerleri Bilim Otobüsleri ile taşınarak öğretim üyelerimiz ve öğrencilerimizin desteğiyle ülkemizin her tarafındaki öğrencilere sunuluyor.

Aydın TIRYAKI (CHE'81)

1. eDevlet, "e" mi "devlet" mi?

O ECD raporlarında ilginç bir yaklaşım var: Deniyor ki, eDevlet, "e"den daha çok "Devlet" ile ilgilidir.¹ Yaşı benim gibi ilerlemiş ve Emekli Sandığı, SSK ve Bağkur primleri yatırmış olanlar bilirler, "ne zaman emekli olabileceğim" gibi basit bir sorunun yanıtını bulmak için bile kurumlar arasında dolaşmak, belgelerin bir kurumdan diğerine zamanında, doğru ve eksiksiz olarak gönderilmesini sağlamak neredeyse biz fani vatandaşların üzerine yıkılmış bir görevdir. Aslına bakarsanız her kurumun kendi bilgi sistemleri vardır ve kendilerine göre de oldukça iyi çalışmaktadır. Yeter ki size sunulan olanakların dışına çıkmaya kalkışmayın. Bu durumda entegrasyon görevini üstlenmek zorundasınız. Gönderilen bilginin yanlış olmasının sorumluluğu da doğal olarak bize, yani bütünleştirici konumdaki vatandaşa ait. Böylesi bir yaklaşım da bize göre "e"Devlet oluyor.

Benzer bir senaryoyu çok farklı hizmetler için işletmek olası. Örneğin bir ilden başka bir ile taşındığınızı düşünelim. Bir muhtardan diğer muhtara nakil, vergi dairesi değişikliği, telefon, su, doğalgaz, banka(lar), ... Sayarken ben bunaldım doğrusu. Halbuki birçok kuruluş, eski adıyla web sitesi yeni adıyla portal (moda ya, ne süreçler, ne bilgi kapısı ne de kişiselleştirme, eski berberlerin kuaföre dönüşmesi gibi) oluşturmuş, hatta bunun için oldukça fazla emek ve para harcamışlardır. Peki sorun ne? Temel sorun, eski alışkanlık ve iş yapma tarzımızla teknolojinin sağladığı olanakları örtüştürememek. Statükonun üzerine "web" kılıfını geçirmek. Eğer, vatandaşa hizmet sunma üzerine odaklanabilirsek, teknolojiyi de bu çerçevede bir olmazsa olmaz niteliğinde araç olarak kullanabilirsek, çözüm yolunda bir adım atmış oluruz. Şöyle bir soru gelebilir aklınıza, peki mevcut tüm yatırımları bir kalemde silip de baştan mı kuralım sistemleri? Farklı teknolojiler ve amaçlar için kullanılan bilişim sistemlerinin tek bir hizmet götürme sürecini desteklemesi için ne yapmalı? İşte tam bu noktada, "birlikte çalışabilirlik" dediğimiz bir kavram gündeme geliyor, ki çeşitli kamu kurumları, STK'lar ve özel şirketler birkaç yıldır DPT önderliğinde çerçeve ve genel standartlar üzerinde çalışmakta. İlk sürüm, 2005 Ağustos ayında Başbakanlık genelgesiyle yayımlandı,² yeni sürüm ise yakında çıkacak.

Birlikte çalışabilirlikte en önemli iki konu ise, farklı kurumların hizmetlerini tek bir süreç altında bütünleştirebilmek ve aynı dili konuşabilmek.

Rehber diyor ki, "Hizmetlerin mevcut süreçlerle değil, vatandaş odaklı olarak sunulduğu ve kurum tercihleriyle değil vatandaşın ihtiyaç ve tercihleriyle şekillendiği vatandaş merkezli e-devlet yapısı, etkin bilgi paylaşımını ve bu da beraberinde el değiştiren bilginin içeriğinin anlam kaybına ya da değişikliğe uğramadan iletilmesi ve kullanılmasını gerektirir. Paylaşılan bilginin doğruluk, güncellik, bütünlük ve ucuzluk gibi özelliklere sahip olması, vatandaş ya da iş dünyası odaklı hizmetlerin bu niteliklerle sunulabilmesi; devletin hızlı ve etkin bir şekilde işleyişinin sağlanması, bilgiye dayalı karar verme süreçlerinin iyileştirilebilmesi hedefleri için temel ihtiyaçtır."

¹ The e-Government Imperative, 2003, OECD

² <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/yayin/2005BirlikteCalisabilirlikRehberi.pdf>

³ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

Sorun yaratan emeklilik süresi gibi basit bir talep, çalışana yönelik olarak tanımlanacak bir süreç ve bu süreçte (hala mevcut olan) sosyal güvenlik kurumlarının fonksiyonlarının, kurumların bilgi sistemlerini baştan kurmaya gerek kalmadan, bu süreç içinde bütünleştirilmesi ile karşılanabilir. Ancak kurumların da aynı dili konuşması, yani aynı kavramdan aynı şeyi anlaması zorunlu. Yani süreç ve ortak metaveri (veriyi tanımlayan veri) temelinde anlam bütünlüğü.

Unutulmaması gereken ise, belirli bir firmaya dönülmez bir şekilde bağlanmadan ve teknolojik destek eksikliğine maruz kalmadan, yani fanatikleşmeden olabildiğince teknoloji bağımsız, ek maliyet getirmeyen çözümleri benimseyebilmek.

2. Süreç Entegrasyonu

Farklı kurumların süreçlerinin vatandaşa hizmet götürebilmek amacıyla bütünleştirilebilmesinin doğal olarak ilk adımı, her kurumun kendi süreçlerinin farkında olması. DPT, süreç çalışması ile ilgili olarak birkaç temel adım belirlemiş durumda: Organizasyonel yapıyla bağlantılı olarak mevcut iş süreçlerinin belirlenmesi ve tanımlanması, yani modellenmesi, yani diğer bir deyişle bir mühendislik çalışması. Her kurumun kendisine sorması gereken, "Benim varlık nedenim nedir?", "hangi işleri yapmazsak varlık gerekçem ortadan kalkar?" gibi rahatsız edici sorular.

Yapılan iş tanımlanabilirse, birileri de elbet "Acaba doğru mu yapıyoruz?", "İş yapma tarzımızı değiştirebilir miyiz?", "Mevzuatla talep edildiği gibi ³ etkili, verimli, ekonomik ve hesap verebilir bir yapıda mıyız?", "Yoksa eski alışkanlıklarımıza ve herşey benden sorulur, en iyi ben bilirim anlayışına çok mu bağlıyız?", kısacası "İşi doğru mu yapıyoruz?" yerine "Doğru işi mi yapıyoruz?" sorularını önce kısık sesle sonra da yüksek sesle dile getirmeye başlar. Ben de vergisinin hesabını sormak isteyen bir vatandaş olarak sonuçları göremesem bile, kızımın bu ortamı yaşaması umuduyla, bu soruların daha çok yerde ve daha çok kişi tarafından sorulması için uğraşıma devam ederim. Süreçleri tanımlayabilmek için öncelikle ortak standartları

e - devlet

oluşturmak gerek. Bu da isim, amaç, hedef kitle, sürecin başlama ve bitiş koşulları, girdi ve çıktıları, süreç kapsamındaki roller, faaliyetler ve iş kuralları gibi bilgileri içerecek şekilde kurumların süreç tanımlama sırasında kullanacakları asgari standart alanların belirlenmesi demek. Çoklu-disiplin gerektiren zaman alıcı ama olmazsa olmaz bir çalışma.

Mevcut durum bir kez ortaya çıkartılabilirse, darboğazlar, tıkama noktaları ve eksiklikler de daha kolay ve reddedilemeyecek şekilde belirlenebilir. Mevcut durumunuzu bilmeden neyi iyileştirmeniz, hangi "sistem"i daha ekonomik ve verimli işletmeniz gerektiğini nasıl bileceksiniz ki.

Şimdiye dek bu tür çalışmalar, öncü bürokratların desteği ve katılımıyla yapıldı. Çalışmalarda hep mevzuat hazretlerine takılırdık. Artık, mevzuat bunların yapılmasını zorunlu hale getirmiş durumda. Stratejik Plan ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu doğrultusunda, mevcut süreçlerimizi bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirdiği imkanlardan da yararlanacak şekilde iyileştirebilir ve gerekirse yeniden tasarlayabiliriz. İş yapmamak amacıyla sığınacağımız bir liman artık yok.

Mevzuatın amir hükümleri aslında kurumsal bir değişimi tetiklemek için iyi bir araç. Süreçlerinizi öyle düzenleyeceksiniz ki, kurumsal olarak belirlediğiniz ve gerçekleştirmek için kamu kaynağı talep ettiğiniz hedeflerinize ulaşabileceğiniz ve ulaştığınızı da göstereceksiniz. Kültürel bir dönüşüm.

Küçük iki uyarı, ilki, artık hesap vermek zorunda olan yöneticinizin desteği ve katılımı, ikincisi ise, ciddi bir proje ekibi ve yönetimi.

Temelinde "güç kaybediyorum" yaklaşımını da barındıran (işin en zor tarafı olan) duygusal engelleri aşabilirsek, önerilen yaklaşım bir yaşam biçimine dönüşüyor ki burada da uluslararası standartlar⁴ imdadımıza koşuyor.

Çalışmaların aşağıdaki temel prensiplerle uyumlu olması gerekmektedir:

1. Her kurum kendi sürecinin modellenmesinden sorumlu. Dolayısı ile kurumsal süreç sözlükleri her kurumun kendi bünyesinde güncel tutulmalı. DPT ise kurumlar arasında kullanılacak olan üst süreç sözlüğünden sorumlu.
2. Süreçler, Stratejik Planda da ifade edilen amaç ve hedefleri gerçekleştirecek şekilde tanımlanmalı. Stratejik Planda

izlenemeyen bir temel süreç tanımlanmamalı.

3. Süreç modelleme çalışması amacıyla kurumlar danışmanlık hizmeti alabilir, ancak sürecin içinde yer alan tüm kurum birimlerinin seçilmiş ve yetkilendirilmiş temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu kurulmalı. Mümkünse Süreç Çalışma Grubu süreklilik arz etmeli, dönemsel olarak süreç performansını değerlendirmeli, gereken değişiklikleri yönetimin onayına sunulmalı. Süreç sahipleri çalışma grubu içinde temsil edilmeli.
4. Süreç modelleme çalışmalarında Bilgi Yönetimi süreçleri de dikkate alınmalı.
5. Süreç modelleme ve iyileştirme çalışmaları Performans Programı içinde faaliyet ve projeler olarak ifade edilmeli, maliyetlendirilerek bütçe ile ilişkilendirilmeli.
6. İç Kontrol sistemi, tanımlı süreçler üzerinden, risk analizi sonucu kontrol noktaları ve kuralları belirlenerek kurulmalı.
7. Süreç performansı operasyonel sistemler üzerinden izlenebilmeli. Faaliyet raporunda süreç performansı verileri paylaşılmalı.

3. Veri Entegrasyonu

Süreç çalışmasının bir parçası ise, kurumsal verilerin de tanımlanması, güvenlik sistemi ile bağlantılı olarak sahiplik ve kullanım ilişkisinin kurulması. En basitinden bir resmi yazışmada, ilgi tuttuğumuz belgeye "ilgi", "ref", "referans" vb. ne diyeceğiz? Bilişim sistemlerinden biliyorsunuz, ne verirseniz onu alırsınız. Bir insan için aynı anlam içeren bu sözcük, kısaltma ve kavramların hepsi bir yazılım açısından ayrı; yazılımlar insanın algılama düzeyine henüz ulaşamadı.

Ya da ortalıkta sıkça dolaşan şu "stratejik yönetim" ya da "stratejik plan" kavramları ne anlama geliyor ki. Herkesin algılaması ve yüklediği anlam farklı olursa ne olur? Öyle bir ortam düşünün ki, konuşurken ağızdan çıkan sözcüklerin hiçbiri size yabancı gelmiyor, ama bir türlü anlayamıyorsunuz. Ne kadar rahatsız edici bir durum değil mi? Bir de bilişim ortamını düşünün, ortamı oluşturan öğelerin algılaması bizden de kısıtlı, nasıl anlayacaklar?

4 İlgilenenler için : ISO 15288, ISO 12207, TS ISO/IEC 17799/27001, ISO 20000, BPEL, BPEL4WS, ebXML, ASAP, SOA, SOAP, RFC 3288, UML, UDDI, WSDL

Kurumlarası paylaşılan veriler açısından da bir anlam bütünlüğüne gerek var. Aynı dili, gerek kuralları, gerekse anlam olarak kullanabilmek gerek. İyi ki bu çalışmanın da nasıl yapılacağını tarif eden standartlar mevcut.⁵

Önce süreçlerin modellemesi sırasında, sürecin herhangi bir aşamasında kullanılan kurumsal bilgi varlıklarının (sayısal ve sözel verilerin) atomik seviyede analizi ve kullanım seviyelerinin belirlenmesi (gizlilik seviyesi, stratejik önemi, paylaşılabilirliği...) ve tanımlanması gerekli. Süreç birden fazla kurumu ilgilendiriyorsa, kurumlar arası bilgi varlıklarını da tanımlamak gerek. Bunları tanımlamadan güvenlikten de söz etmek olası değil zaten. "Bilmesi gereken" prensibini bu noktada uygulamak zorunlu.

Sonuç olarak kurumların, stratejiler ve Kamu Kurumları Veri Sözlüğü Standardı'na göre, veri sözlüklerini kurumsal oluşturması ve güncel tutması öngörülmüş. Alan bazlı sözlüklerin yönetimini sağlayacak meta sözlük ise DPT sorumluluğunda.

4. Açık Kaynak Kod Kullanımı

Tüm bu yaklaşım kapsamında ülkemizde de farklı tartışma platformlarında dile getirilen "açık kaynak kod" kullanımına değinmeden geçemeyiz.

DPT, ilgili belgesinde Open Office ve 7zip yazılımlarının kullanımına değiniyor. Aynı şekilde AB ihalelerinde açık kaynak kod kullanımı özendirilmiş durumda.⁶ Aslında temel amaç, yazılımların "bedava" temin edilmesinden çok, daha önce de vurguladığım gibi, çözümün kuruma ek maliyet getirmeden sağlanabilmesi... Örneğin bir Windows kullanıcısı, kelime işlem belgelerini, her ne kadar Open Office ile Word belgelerini okumak ve işlemek olası olsa da, işletim sisteminin kullanıcı araçlarından biri olarak sağlanan Winword ile oluşturmak veya bu formatta saklamak, asgari standart olarak bu formatı kullanarak belgeleri iletmek zorunda. Alıcıdan, göndericinin kullandığı yazılımı, hem de aynı sürümünü kullanmasını beklemek mantıklı değil.

Dolayısı ile yaklaşımı belki açık kaynak kod üzerine odaklamak yerine, açık standartların kullanımını düşünmekte yarar var. "Birlikte çalışabilirliği mümkün kılma ve rekabeti artırma hedefi kapsamında açık standartların kullanımı" DPT tarafından benimsenmiş bir yöntem. Sourceforge'da bedelsiz birçok ürün bulmak olası. "Kurum içinde, tedarik edilecek bu açık kaynak kodu destekleyecek kaç kişi var, ülkemizde kaç kişi var?", "Herhangi bir sorunun çözümünde izlenecek mekanizma nedir?" benzeri soruların yanıtını baştan vermeden projelerde gözü kapalı bir yaklaşımla ilerlemek toplam sahip olma maliyetini sanılanın aksine artırabilir de. Önemli olan, "Bir ürüne dolayısı ile bir firmaya bağlanıp kalıyor muyuz?" sorusuna verilecek

yanıt. Bu durum, rekabetin keskinliği nedeniyle açık standardı savunan firmaların ürünleri için de geçerli. Bu konuda kamudan, kamu kaynaklarını yasanın öngördüğü şekilde kullanmayan çeşitli örnekler bulmak da olası. Yani, geliştirme sürecinde kullanılacak yöntem dahi önemli. Terazinin bir kefesinde kolaylık (ya da kolaya kaçma), diğer kefesinde ise bağımlılık var.

Açık standart dediğimiz nedir? Bir standardın, "açık" sayılabilmesi için:

- Kâr amacı gütmeyen bir kuruluş tarafından kabul görmüş ve gelecekte de bu kuruluş tarafından destekleneceği belirtilmiş olmalı, zaman içinde geliştirilmesi ilgili tüm kesimlerin katılabileceği şeffaf bir karar alma sürecinde yapılmalı.
- İlgili doküman yayımlanmış olmalı ve bedelsiz ya da itibari bir bedelle temin edilebilmeli. İsteyen herkes tarafından bedelsiz ya da itibari bir bedelle çoğaltılabilir, dağıtılabılır ve kullanılabilir olmalı.
- Standart üzerindeki fikri haklar (örneğin; patent gibi), geri alınamaz şekilde herhangi bir hak talebinden (royalti) bağımsız olmalı.
- Standardın yeniden kullanımı konusunda hiç bir sınırlama olmamalı.

Tüm bu yazdıklarımın ışığında, amacımız, en az maliyetle, sürdürülebilir çözümler oluşturmak, bu çözümleri birer silo yaklaşımı içinde yalnızca kendine yarar olmaktan çıkarıp bütün ve daha büyük bir sistemin parçaları haline getirmek olmalı. Kullanılacak araç ve teknolojilerin ne olduğundan hareket etmek yerine, hedeflerimize ulaşırken nasıl bir yol izlememiz gerektiğini söylemeli. Süreç bütünlüğü, kavram bütünlüğü, anlam bütünlüğü, bu süslü yaklaşımların hepsi, vatandaş odaklı, toplanan verginin hesabının verilebildiği bir işleyiş tarzına ulaşmada varlığını bulmalı. Gerçek anlamda e-Devlet yapısında yani.

Aydın Nusret GÜÇLÜ (EE'83)

5 ISO 15489-1:2001, ISO 15489-2:2001, ISO 15836:2003, ISO 23950:1998, XMI, XSD, XSL, XSLT, OWL, DFD, ERM

6 http://europa.eu.int/information_society/activities/opensource/cases/index_en.htm ve http://europa.eu.int/information_society/activities/opensource/index_en.htm

Pratik bir olgudur Hayat...

Bir Şiir...

Bu ay ki şiir çok sevdiğim ve saygımın sonsuz olduğu bir mezunumuzdan. Elinize sağlık.

MAZİSİZLİK

Maziden yok değerlerim,
Gelecekte de,
Varsa yoksa bugüneyim,

Doğru yanlış yok ki,
Görece de,
Ben hep olduğum yerdeyim..

Anlasaydım etrafımı,
Böyle yalnız mı kalırdım?
Ya da beni anlasalardı,
Yalanlar sarar mıydı ortalığı?

Olduğum gibiyim çoğu zaman,
Kimliği şaşmışlar arasındayım,
O kadar yaralıyım ki, geçmişim yok,
Geçmişte yaşayanlar arasındayım..

Düşünmek, düşüncesizlerin arasında,
Mutluluk vermiyor kanısındayım.
Anlam azalır ya bazen,
Yaşamın anlamsızlığındayım....

Hülya EKSSERT (CE'80)

Sorular soruyoruz. Anlamaya çalışıyoruz ne varsa etrafımızda. Karşımızdaki insanı, olayları, nedenleri ve sonuçları anlamlandırmak istiyoruz. Başkalarının hayatlarında, kendi hayatlarımızda olamadığımız karakterler olmaya çalışıyoruz. Yabancı gözlerden bakıyoruz hayata, toplum dayatmalarından, ahlaki kaygılardan, anayasaların çizdiği sınırlardan örülü, seçilmiş değil, zoraki hayatlar yaşıyoruz. Bu bir popülarizm. Dünya insanının ortak bir sorunu ya da kabulü diyelim. Biz başkalarının düşünce tutsaklıklarında, parmaklıklar arasından izlerken dünyayı, hiç içimize, aynaya bakmıyoruz aslında. Unutuyoruz asıl olan dünyanın içimizde olduğunu. Çünkü korkuyoruz. Var olanı yaşamak kolayımıza geliyor. Yıkıp yenisini yapma cesaretini gösteremiyoruz. Diğerlerine benziyoruz her geçen gün. Nedenlerini ve sonuçlarını merak ettiğimiz her şeyin dışarıda kocaman bir hiçlik yarattığını ve cevapları içimize sakladığımızı unutuyoruz. Hayatı gördüklerimiz, okuduklarımız ve izlediklerimizden ibaret sanıyoruz. Üretici değil, tüketici oluyoruz. Oyuncu olmaktansa nasıl daha iyi bir izleyici oluruz için çabalyoruz. Oysa hayat izleyenleri sevmez. Sahnenin önünde izleyici olanların değil, bizzat içinde olanların, tozun ve terin ortasında oynayanların, oynadıkça kaybeden ve asla kazananın olmadığını bilenlerin oyundur hayat. Sonunda ölüm olan bir oyun zaten nasıl kazanılabilir ki...

Hermann Hesse - Siddhartha

Siddhartha brahmanların köyünden çıkarken bunların çoğunu biliyordu. Asıl cevabın, asıl doğrunun içinde olduğunu, insanın benliğinin, özün, hayata dair başlı başına bir cevap olduğunu biliyordu. Onun da yanıldığı nokta yine pek çok insan gibi, içindeki doğruya araçlarla ulaşabileceği, öze inen o yolu ancak başkalarından öğrenebileceğiydi. Hermann Hesse yarrattığı bu karakterle o kadar gerçekçi bir hayat hikayesini dillendirmiş ki roman boyunca, tıpkı sizde Siddhartha gibi hayatı içinizden bakarak, benliğinizi sorgulayarak anlamaya çalışıyorsunuz. Pek çok öğretici ve öğretici ile hayatınızı anlamlandıracak temel sorulara cevap arıyorsunuz. Hayatı başkalarının yaşayışlarından, onların gittiği yollardan öğrenmeye çalışıyorsunuz. Ancak romanda bir süre sonra Siddhartha'nın da fark ettiği gibi, hayatın pratik bir fenomen olduğunu ve ancak kişisel bir yaşam sonucu öğrenilebilir olduğunu fark ediyorsunuz.

Benliğin ve onun bize kazandıracığı temel cevapların dış kaynaklarla öğrenilemeyeceğinin aksine, insan yaşamı boyunca gördüklerinden, izlediklerinden, başkalarının hayat deneyimlerinden pek çok pratik, günlük

yargıya varabilir aslında. Kendi doğru ve yanlışlarını bu yansımalar ile genişletip, tecrübeler edinebilir. Hayat adına pek çok deneyimi öğrenebilir belkide. Ama yine benliğin keşfi gibi, bazı anlamlar, yaşananlar, var olan bazı duygular ve deneyimler asla öğrenilemez ve başkalarının hayatları ile tecrübe edilemez. Aşk gibi örneğin. Leyla ile Mecnun, Romeo ile Juilette gibi efsanelerden başlayarak, belki de her romanda, her masalda, her filmde tanık olduğumuz aşk, yaşanmadan asla hissedilemeyen, keşfedilemeyen bir duygudur. Başka bir taraftanda her ne kadar yaşansa da, sanırım asla tecrübe edilip, doğru ve yanlışlara ayırt edilemeyen, bir sorunun ya da bir cavabın parçası olamayan bir duygu aşk. Her ne kadar bazıları için aşk, ruhsal, hatta bedensel acıları hatırlatsa da üstadın dediği gibi "ayrılık da sevdaya dâhil" olmalı ki aşk hiç bir zaman unutulmuyor ve her yeni aşkta o ilk aşktan izler ve eklentilerle sürüyor. Belkide aşkın her yeni ilişkiye taşıdığı, yeni olanda eski bir yol gibi kaldığı bir hafızası olmalı. Aşkın hiç unutulmayan bir tarafı olmalı.

Hiroshima Mon Amour

Alain Resnais aşkın hafızasını fark etmiş olmalı ki, 1959 da unutulamayan aşklar üzerine müthiş bir Hiroshima ironisi ile iki kişilik harika bir film yapmış. Hiroshima Mon Amour (Sevgilim Hiroşima), tek gecelik bir ilişkinin insanların içindeki duygusal boşuklarla nasıl bir aşka dönüştüğünü ve bu yeni başlayan aşkta, geçmişten gelen, unutulamayan o ilk aşk ile nasıl bir çıkmaz yaşadığını anlatan, unutamamak ve aşık olmak üzerine eşsiz bir film. Yönetmen film boyunca her ne kadar bir aşkı

anlatsa da her seferinde çeşitli empatilerle Hiroshima'ya, savaşa ve onun götürdüklerine değiniyor. Film, her ne kadar 1959 yapımı bir siyah beyaz olsa da, günümüz için hala harika bir anlatıma ve hikayeye sahip. Tabi bunda usta yazar Marguerite Duras'ın eseri olmasını yadsımak çok büyük bir gaf olur sanırım. Hiroshima Mon Amour (Sevgilim Hiroşima) gibi pek çok festivalden ödülle dönmüş bir filmi şiddetle izlemenizi tavsiye ederek, biraz ülkemizin sinema, gündemine dönüyorum.

44. Antalya Altın Portakal Film Festivali

44. Antalya Altın Portakal Film Festivali 19-28 Ekim tarihleri boyunca hem izleyicilerin hem de jürinin karşısına birbirinden iddialı filmlerle çıkıyor. Bu sene Ulusal Uzun Metraj yarışma filmleri şöyle;

Ademin Trenleri (Barış Pirhasan), İyi Seneler – Londra (Berkun Oya), Janjan (Aydın Sayman), Mutluluk (Abdullah Oğuz), Mülteci (Reis Çelik), Münferit (Dersu Yavuz Altun), Rıza (Tayfun Pirselimioğlu), Saklı Yüzler (Handan İpekçi), Sis ve Gece (Turgut Yasalar), Yaşamın Kıyısında (Fatih Akın), Yumurta (Semih Kaplanoğlu), Zeynep'in Sekiz Günü (Cemal Şan).

Mutluluk, Ademin Trenleri ve Sis ve Gece'yi izleme fırsatı bulmuştum daha önce. Zülfü Livaneli romanından sinemaya aktarılan Abdullah Oğuz'un Mutluluk'u insanı uzaklara götüren şiirsel, hüznü anlatımıyla gerçekten etkileyici bir film. Yine bir sinemaya uyarlama olan Ahmet Ümit romanı Sis ve Gece ise Türk sineması için gurur verici bir polisiye gerilim. Diğer festival filmlerini önümüzdeki günlerde vizyona girmeleri ile izleyeceğiz. Bu filmler arasında, en çok merak ettiğim ve festival için de en iddialı filmlerden biri olduğunu düşündüğüm film, Fatih Akın'ın senaryosunu yazıp yönettiği Yaşamın Kıyısında. Cannes Film Festivalinden en iyi senaryo ve özel ekümenik jüri ödülünü alarak dönen filmin. Antalya'dan da eli boş döneceğine hiç ihtimal vermiyorum. Yaşamın Kıyısında 26 Ekim'de vizyonda olacak hatırlatmasını yaparak; herkese iyi seyirler diliyorum.

" Fotoğraflar için sevgili Cansın Özel'e çok teşekkürler"

Emrah DELİKAN (CE'06)
emrahdelikan@gmail.com

20. Yüzyıl Siyasi Tarihi

Prof.Dr.Fahir Armaoğlu

Kitabın Özeti:

Kitap 20.yüzyıl siyasi tarihi perspektifinden günümüz olaylarına açıklık getiriyor.

Kitabın başlangıcında, dünya tarihinde önemli bir kilometre taşı olan 1.Dünya Savaşına nasıl gelindiği ele alınmış. Bu savaş 1789-1815 Fransız ihtilali ve sonrasında Avrupa'da gelişen fikir akımları: Liberalizm, nasyonalizm ve sosyalizm'in çarpışması sonucunda çıkmıştı. Örneğin; liberalizm ve nasyonalizm Almanya ve İtalya'da siyasi birliğin 19. yüzyılda kurulduktan sonra 20. yüzyıla damgalarını vurmalarına yol açmıştır. Fransız ihtilalinin bir diğer sonucu da Rusya'da meydana gelen Bolşevik ihtilalidir. Öte yandan, 19. yüzyıl sonlarına doğru uluslararası arenaya Amerika ve Japonya gibi Avrupa dışı güçler de katılmıştır.

1870'lerden sonra Avrupa'da endüstrinin gelişmesi ile birlikte pazar ve hammadde temini gibi problemlerle birlikte çıkar çatışmaları ortaya çıkmış, bunun sonucunda 19.yüzyılın sonlarına doğru dünyanın geri kalan bölgelerine yönelik sömürgecilik girişimleri artmıştır. Bunun sonucunda 20.yüzyıl tarihi Avrupa devletlerinin ve ayrıca Japonya'nın sömürge kurmak, büyük toprak kazanmak, büyük devlet olmak ve kendi ekonomik çıkarları bakımından yaşamsal saydıkları ticaret yollarını elde tutmak için birbirlerine karşı verdikleri savaşlarla geçmiştir. Bu bağlamda 20. yüzyıla damgasını vuran iki büyük dünya savaşı, önce Avrupa devletleri ve daha sonra Japonya'nın sömürgecilik hedefi için kendi aralarında kurdukları denge politikalarının iflas etmesinden kaynaklanmıştır. İkinci dünya savaşının en önemli sonuçlarından birisi de, o tarihe kadar kendi sınırları içinde kalmış olan Amerika'nın savaş ertesinde bir süper güç ve emperyalizmin yeni adresi olarak uluslararası arenaya çıkmasıdır.

Bugün için sömürgecilik yerine emperyalizm kullanılmaktadır . Basit bir anlatımla : Bir devletin diğer bir devlet üzerinde kendi çıkarları doğrultusunda maddi veya manevi kontrol, askeri ve siyasal etkinlik kurarak üstünlük sağlamasıdır.

Osmanlı İmparatorluğu, duraklama devrinden sonra hemen yıkılmamış olmasını Avrupa ülkelerinin aralarında oluşan çıkar çatışmalarına ve yukarıda özetlenen denge politikalarına borçludur. Atatürk de Kurtuluş Savaşı ve sonrasında Batı emperyalizmine karşı Sovyet Rusya ile dayanışma (1920-1936), faşist İtalya tehlikesine karşı İngiltere ile dayanışma politikasını başarıyla götürmüştür. Buna benzer bir politika da 1945'ten yıkıldığı 1989'a kadar Sovyet tehlikesine karşı ABD'ye dayanma şeklinde yürümüştür. Bu arada, ABD'nin Kıbrıs çıkarmasından sonra, 1975-1978 yılları arasında uyguladığı ambargoya karşı Sovyet Rusya'ya yanaşma olmuş, ancak Türkiye bunun bedelini 1980 ihtilali ile ödemiştir.1980'ten sonra ise Amerika ile ilişkiler tek taraflı bağlanma şeklinde sürmektedir.

Kitabın ana teması:

Dış politika, ülkelerin kendi stratejik çıkarları doğrultusunda diğer ülkelerle yürüttüğü ilişkiler bütünüdür. Dış politikada dost ülke yok, çıkarların örtüştüğü ülke vardır. Bunun ötesinde, büyük ve güçlü ülkeler kendi çıkarları için küçük ve güçsüz ülkelerde her türlü operasyonu yapmayı bir hak olarak görüyorlar. Özetle, emperyalizm hala sağlam ve ayaktadır ve bize bunu iyi anlamak düşüyor.

MUSİKİNİN BÜYÜSÜ

ODTÜ KLASİK TÜRK MÜZİĞİ TOPLULUĞU Geleneksel 30 Ağustos Buluşması Amasya'da idi

"Bir göz aşinalığı var aramızda, sanki seninle kırk yıllık dost gibiyiz ikimiz."

Şair ne güzel yazmış, Avni Anıl hoca ne güzel bestelemiş ve de Ömer arkadaşımız ne güzel okudu.

İşte musiki aşinalığı olan bizler ODTÜ TÜRK MÜZİĞİ KULÜBÜ'nün kırk yıllık dostları da, bin yıllık tarihi dokuya sahip, ülkemizin o güzel yerlerinden biri olan AMASYA'da buluşup, çok güzel dört gün geçirmenin heyecanını ve hazzını hala içimizde taşıyoruz.

ODTÜ TÜRK MÜZİĞİ KULÜBÜ'nün 40. yıl geleneksel toplantısı bu sene Amasya'da idi. Her yıl farklı bir yerde toplanmayı gelenek haline getirdiğimiz ve her dönemden eski, yeni mezun, öğrenci birçok arkadaşımızın katıldığı

giderek katılımın arttığı bu toplantılar; son dönemde mezunları ve öğrencileri bir araya getiren bir kuşaklar buluşması niteliğine bürünmekte. Bu büyümlü buluşmanın uzun yıllar sürmesini, arkadaşlıkların dostluğa dönüşmesini ve de kalıcı olmasını diliyorum.

Amasya; konakları, kaya mezarları, medreseleri, evleri ile gerçekten görülmeye değer. Tarihi dokusu, doğasıyla,

yemekleri ile farklı. Çünkü dünyaca ünlü "Marzemino Şarabı"nın ki buna (MOZART'ın şarabı da deniliyormuş) yapıldığı üzüm olan MERZİFON KARASI'nın anavatanı da bu yöre. Yıllar öncesinde İtalya'ya buradan götürülmüş. Ayrıca FERHAT'ın aşkına tanıklık etmiş bu güzel şirin şehri ALİ-KAYA'dan seyretme fırsatını akşam yakalamışsanız inanılmaz bir görüntünün sizi beklediğini göreceksiniz.

Eski, yeni mezunlarımızla, halen öğrenci olan gençlerimizle geçirdiğimiz, yaşamadan anlaşılamayan, tadı damaklarda uzun süre kalacak bir 30 Ağustos'u daha geride bıraktık.

Her yıl olduğu gibi, bu yılda o değerli zamanından ayırarak toplantımıza katılan birlikte olmaktan çok mutlu olduğumuz saygıdeğer EROL SAYAN hocamıza ve eşine de teşekkürler.

Bizlere bu güzellikleri tanıma ve tatma fırsatını yaratan, bu organizasyonda emeği geçen başta değerli arkadaşım Nilüfer Ariak olmak üzere bütün ekibe sonsuz teşekkürler.

Nice 30 Ağustoslar'da daha çok katılımlarla buluşmak üzere. Herşey gönlünüzce olsun.

Müzehher- Recep GÖRÜR (EE'68)

Vişnelik'te Yatırım Değerlendirme

Yazdan, Sonbahara ve ardından Kışa geçtiğimiz bu günlerde hem yaz başından itibaren yaptığımız çalışmalar, hem de sizler için hazırladığımız ve planladığımız yatırımlar konusunda siz değerli üyelerimize bilgiler vermek istiyoruz.

İşletme Komitesi ve Tesis Yatırımlar Komisyonu, üye talepleri, ihtiyaçlar, yenileme, tadilatlar, üye hizmetlerini daha hızlı ve verimli bir şekilde karşılama gibi kriterleri bütçe olanaklarını da dikkate alarak bir plan yapmış ve Yönetim Kurulu'nun onayı ile bir dizi çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Bunlar:

- Lobi Teras, cam panellerle kapatılarak hem alan kazanılmış, hem de yeni alana eski barın taşınması ile aynı anda 100 den fazla üyenin yararlanacağı bir mekân yaratılmıştır. Yeni masa, sandalye ve halı kaplama yanında yerleştirilen çiçekliklerle burası geçtiğimiz bahardan bu yana en çok kullanılan mekân haline gelmiştir. Üye kullanımı istatistikleri, bu mekânın geçen döneme oranla kullanımında % 75 artış olduğunu göstermektedir.

- Restorana ve lobiye halı döşenmiş, Restorana yeni sandalyeler alınmış, masa örtüleri yenilenmiş, müzisyen sahnesi ve dans pisti yeniden düzenlenmiş, akustik sorununun çözümüne yardımcı olacak perdeler takılmıştır. Lobiye yeni masalar alınmış, eski sandalyeler kumaş kaplanarak yeniden kullanılmaya devam edilmiştir. Bu bölümde masa örtüleri bistro düzeninde yenilenmiş, yeni çiçeklik ve dolap

yaptırılmıştır. Yaz döneminde üyelerimizce pek kullanılmayan bu bölüm, Ramazan ile birlikte tekrar üyelerimizce hafta sonları başta olmak üzere yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

- Tesisin eskiyen fotoselli giriş kapısı, döner kapı ile değiştirilmiş, özellikle soğuk ve yağmurlu günlerde Tesisin soğuması engellenmiştir. Tesis girişlerine ve otopark alanına kamera sistemleri konularak güvenlik açısından tedbirler alınmıştır. Diğer bazı tedbirler önümüzdeki günlerde devreye sokulacaktır.

- Geçtiğimiz yaz boyunca yeni düğün alanı çalışmaları sürdürülmüş ve geçen ayın başında sizlerin katılımı ile hizmete girmiştir. Bu alana hem düğün ve etkinliklerde görsel bir katkı sağlaması, hem de küçük çocukların kullanabilmesi açısından bir havuz yapılmıştır. 2008 bahar aylarında bazı eksiklikleri ve çevre düzenlemeleri tamamlanarak tüm yaz etkinlikleri 'Vişne Bahçesi' olarak isimlendirilen bu alanda yapılacaktır. Tüm nişan-düğün yemekleri, ziyafetler, İşletme ve Etkinlikler Komiteleri

tarafından planlanan etkinlikler Vişne Bahçesi'nde yapılacaktır. Önceden düğün mekânı olarak kullandığımız havuz başı ise siz üyelerimizin akşamları keyifle yemek yiyecekleri bir yer olacaktır. Piknik masaları ve çevre düzeni çalışmaları ile oluşturduğumuz piknik alanımız eksiklikler tamamlandıktan sonra yaz boyunca her gün sizlerin kullanımında olacaktır.

- Daha iyi bir denetim ve kontrol sağlama açısından, bilgisayar destekli restoran otomasyon sistemine kademeli olarak geçilmektedir. Bu sistemin bir parçası olarak siz üyelerimizin yeni üye kartlarını kullanmalarını, henüz değiştirmediyseviz

idari ofise bir fotoğraf bırakarak yeni kartlarınızı edinmenizi rica ediyoruz.

- Alt yapısı bitirilmiş tenis kortlarının, kalan eksiklikleri tamamlanarak gelecek baharda siz üyelerimizin kullanımına açılması planlanmaktadır.
- Çocuk oyun bahçesi tamir edilerek, Vişne Kurdu oyun odasına yeni oyuncaklar alınmıştır.
- Kır Büfesi'nin önü, kayrak taşlarla kaplanmıştır. Piknik alanı düzenlenmiş, 15 adet ahşap piknik masası alınarak kullanıma sunulmuştur.
- Mevcut yüzme havuzunun, patlayan ve kırılan seramik taşları tamir edilmiş, havuzun uzun süredir yapılamayan bakımı yaptırılmış, filtre ve pompalama sistemleri ile kimyasal maddeleri suya bırakan sistemler yenilenmiştir. Engelli üye ve misafirlerimiz için havuza engelli asansörü monte edilmiştir.
- İhtiyaç üzerine, telsiz mikrofon, yaka mikrofonları, projeksiyon perdeleri gibi ekipmanlar satın alınmıştır. Ayrıca ekmek kesme makinesi, çalışma tezgâhları, mutfak robotu, çay/kahve bonomatı gibi ekipmanlar da alınmıştır.
- Personel kıyafetleri yenilenmiştir.
- Önümüzdeki Kış döneminde Tesis girişindeki önbüro bankosunun elden geçirilmesi, girişte ve lobide bazı boya işleri, vestiyerin önüne pencereci bir banko yapılması ve çatı oluklarının tamir edilmesi gibi işler planlanmış olup, kademeli olarak gerçekleştirilecektir.

İşletme Komitesi

EYLÜL VE EKİM AYI İTİBARIYLA BURS FONUMUZA BAĞIşTA BULUNMAYA BAşLAYAN ÜYELERİMİZ VE ODTÜ DOSTLARI

BURS VERENLER

ERDAL ERĐÜN
FUAT CELEPCİ
BURCU TÜRKÖVER
ERMAN TAMUR
EREN KALE
KADİR AFACAN
EMRE GÜNER
ORHAN ÇUBUKÇU

BÖLÜM-MEZUNİYET YILI

CE'84
CE'82
MATH'98
CE'68
CP'76
EE'79
CE'98
FAHRİ ÜYE

BURS VERENLER

FATOş M. ATASEVER
CİHAN CANDEMİR
TUBA ÖZDEMİR
İLKAY KOYUNCU KILINÇARSLAN (REFERANS KİMYA)
AYşEGÜL ONUR
SEÇKİN HEKİMOĞLU
GÜLDEN ÇETİN
AHMET YURTSEVEN
MEDİHA ERDEMLİ

BÖLÜM-MEZUNİYET YILI

MAN'90
CE'74
GEOE'98
CHEM'98
IE'81
MAN'78
CE'89
ME'69
ODTÜ DOSTU

ETKİNLİKLER KOMİTESİNDEN HABERLER

Derneğimiz Etkinlikler Komitesi ve AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) işbirliğiyle 9-12 yaş grubu çocuklarımız ve yetişkinler için iki farklı seviyede 10'ar hafta boyunca devam edecek olan Temel Fotoğrafçılık Kursları düzenleyeceğiz;

Seminer başlangıç tarihleri:

Çocuklar için: 3 Kasım 2007, 14:00-16:00 (haftada 1 gün 2 saat / 10 hafta)

Yetişkinler için: 8 Kasım 2007, 19:00-21:00 (haftada 1 gün 2 saat / 10 hafta)

9-12 Yaş Grubu Çocuklar için Temel Fotoğraf Eğitim Semineri

"İnsanlar farklı yeteneklerle donatılmışlardır. Bu yüzden bireylerden aynı alanda aynı yeteneği beklemek, yaratıcılıklarının öldürülmesi demektir. Sanat yoluyla eğitimin en büyük amacı çok güzel sanat eserleri yaratmak değil; duyarlı bireyleri, dolayısıyla toplumları yaratmaktır. Yaşamın estetez edilmesi ile daha anlamlı, daha yaşanabilir bir dünya ütopyasının yaratılması amaç edinilir. Bütün sanat biçimleri, ütopyamızdaki olmayan değerlerin yaratılmasıdır. Yaratıcılık, insanlara bir toplum içinde birey olmanın, kendi özgürlüğünün, teklifinin değerini verir.

Sanat, çocuğun duygularını, düşüncelerini, hayallerini ve izlenimlerini anlatabilme imkanı vermek; yaşamı sorgulamasına, toplumda birey olarak yerini alabilmesine yardımcı olmak; yetenek ve yaratıcılığını geliştirmek ve estetik bir düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan bir etkinliktir. Seçmek, paylaşmak, geliştirmek, üretmek için sanat etkinliği vardır.

Ayrıca bilimsel araştırma, problem çözme, ekip çalışmalarında uyumlu olma, sosyal, toplumsal, çevresel bilincin oluşmasında bu tip aktivitelerin etkisi çok büyüktür. (Nevin Halis)"

Temel fotoğraf eğitimi sonrasında, çocuklarımızın fotoğraf sayesinde çevrelerine bakışlarında bilinçlilik halinin artırılması, anlama ve anlamlandırmayı ön plana alan bir bakış açısının kazandırılması hedeflenmiştir. Fotoğraf sayesinde empatiyi

yoğun olarak kullanabilme, dünyanın en evrensel dillerinden biri ile konuşabilme imkanına kavuşulması beklenmektedir.

"Bence", "itirazım var", "hayır öyle değil, aslında böyle"... Ya da daha nice farklı söylem çocuklarımız tarafından fotoğrafları yoluyla çevrelerine yayılacaktır.

Bazen de ütopyaya giden bir yolculuktur fotoğraf, nereden, nasıl baktığınıza bağlı olarak... Bazen isyandır fotoğraf, bazen tüm dünyanın değişmesine neden olan kareler barındırır içinde...

Bir lekedir bazen fotoğraf, bazen hayatın ta kendisidir...

Fazlı ÖZTÜRK
Çocuklar için Temel
Fotoğrafçılık Semineri Eğitmeni

Dijital Fotoğraf Makinaları ve Dijital Ortamda Fotoğrafçılık

Fotoğraf başlaması en kolay, geri dönüşü en hızlı ve tatmini en yüksek hobilerden biridir. Bir fotoğraf makinası alıp (ya da cep telefonunuzun kamerasını kullanarak) fotoğraf çekmeye başlamanız yeterlidir. Ancak bazen çektiğiniz fotoğraflar

sizi “vay be ne güzel çıkmış” diye şaşırtıyorsa ya da beklediğinizden tamamen farklı oluyorsa o zaman fotoğraf çekerken bazı şeyler kontrolünüz dışında oluyor demektir.

Fotoğrafçılık “güzel fotoğraf çekmek” amacıyla yapılmaz. Fotoğrafçılık “hayal edilen fotoğrafların” çekilmesidir. Bir fotoğrafçı çekmek istediği konuya bakar, çekmeden önce kafasında çekeceği fotoğrafı canlandırır ve arkasından fotoğraf makinasındaki ayarlar yardımıyla kafasındaki bu fotoğrafı çeker.

“Hayalinizdeki fotoğrafı” çekmek ancak fotoğrafın temel ilkelerini ve kullandığımız fotoğraf makinasının değişik şartlarda nasıl davrandığını bilerek olabilir. Dijital fotoğraf makinaları fotoğrafın çok daha fazla insan tarafından tanınmasını sağlamış ve fotoğrafçılığın maliyetini düşürerek insanların daha fazla fotoğraf çekmesine neden olup, öğrenme sürecini hızlandırmıştır. Birçok insan dijital fotoğraf makinalarıyla fotoğrafçılığın temellerinin kökünden değiştiğini ve yeni bir döneme girildiğini düşünürler ancak fizik kuralları değişmediği sürece fotoğrafın temellerinin değişmesi pek mümkün değildir.

Derneğimizde 8 Kasım 2007 Perşembe günü başlayacak olan ve 10 hafta boyunca düzenleyeceğimiz “Yetişkinler için Dijital Fotoğraf Makinaları ve Dijital Ortamda Fotoğrafçılık” seminerinin amacı, fotoğraf çekerken fotoğrafçı – fotoğraf makinası iletişiminin sağlıklı olmasıdır. Fotoğraf makinası fotoğrafın temel kurallarını uygulayan bir araçtır, fotoğraf makinalarını anlayabilmek için fotoğrafın temellerinin anlaşılması gereklidir. Bunun için seminer “Temel Fotoğrafçılık”tan başlayıp “fotoğraf makinalarının kullanımı” ve “fotoğrafların sunumu”na uzanan bir yol izleyecektir.

Seminer boyunca Dijital fotoğrafçılığın en önemli avantajlarından biri olan “anında sonuç” özelliği çok sık kullanılacak ve anlatılan hemen hemen her konunun uygulaması katılımcılarla beraber yapılarak sonuçları üzerinde tartışılacaktır. Katılımcılar seminer sonunda “Temel fotoğraf bilgisi”, “Fotoğraf makinalarının ayarlarının fotoğraflar üzerindeki etkileri”, “Fotoğrafların bilgisayar ortamına aktarılması”, “Aktarılmış fotoğrafların baskı ya da sunuma hazır hale getirilmesi” konularında bilgi sahibi olacaklardır.

Melih ÖZBEK (ME’92)
Yetişkinler için Temel Fotoğrafçılık
Semineri Eğitmeni

Sevgili Dostlar,

Bültenimizin Ekim sayısından itibaren sunmaya başladığımız Etkinlik Haberlerimizi bu başlık altında sizlerle paylaşmaya devam edeceğiz.

- Müzikal Tiyatromuz 45 kişilik katılımla derslere devam ediyor. Hedefimiz sezon sonunda bir oyun sahnelemek.
- Resim Kursumuz geçmiş dönem katılımcıları derslere devam ederken yeni dönem katılımcılarına da bayram sonrasında ‘merhaba’ dedi.
- Bağlama Kursumuz yaz boyunca da devam etti, yeni dönemde yeni katılımcılarıyla buluştu.
- Gitar Kursumuz, Kasım ayında yeni eğitmen ve yeni katılımcılar ile tekrar başlayacak.
- Çini Boyama Kursumuz yeni katılımcılarını bekliyor, Kasım ayında derslerimiz başlayacak.
- Sizlerin katılımı ile Cumhuriyet Bayramımızı geçen yıl olduğu gibi bu yıl da 29 Ekim’de düzenleyeceğimiz bir balo ile kutlayacağız. Üyelerimizden Sn. Ersan Ener’in (ID’85) hazırlayıp sunacağı “Çanakkale’den Kurtuluş’a” adlı dia sunumu ile başlayacak olan balomuz, gece boyu, THBT, Grup Esinti, Shine Stüdyonun katkılarıyla türküler, halk oyunları, tango, salsa dansları ve çeşitli müziklerle şenlenerek devam edecek. Ayrıca aşçımızın hazırladığı Cumhuriyet Balosuna yakışır muhteşem menüyle de tatlanacak.
- Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği’nin (AFSAD) değerli katkılarıyla Kasım ayı içerisinde 9-12 yaş grubu çocuklarımıza ve büyüklerimize yönelik iki ayrı Fotoğraf Eğitimi Semineri düzenlenecek. İnsan yaratıcılığının sınırsızlığını keşfedeceğimiz etkinliğimizi kaçırmamanızı öneririz.
- Geçtiğimiz dönem Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü’nün değerli hocalarının katkılarıyla başlayan Arkeoloji Seminerleri önümüzdeki dönem farklı bakış açısıyla yeniden siz değerli üyelerimizle buluşacak.
- Kasım ayının ilk gününbirlik gezisini Aluç Dağı’na ayırdık. Çocukluğunuzdaki gibi boynunuza bir ipe sıralanmış alıçları dizmek, bir yandan da alıçların tadına bakmak istiyorsanız 4 Kasım’da gerçekleştirilecek bu gezimizi kaçırmayın.
- Kasım ayı içerisinde senaryosunu Melda Tanrıku, Şule Şahin, Fisun Aktuğ, müziğini Duygu Yücesoy’un hazırladığı “Güz Yaprakları” adlı bir şiir dinletisi gerçekleştireceğiz.
- THBT’nin katkılarıyla düzenlenecek ve Diyarbakır yöresiyle başlayacak olan Halk Oyunları kursumuza Aralık ayından itibaren kayıt yaptırabilirsiniz.

Etkinlikler Komitesi olarak sizleri sevgiyle selamlıyoruz.

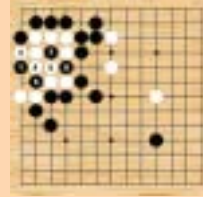

碁 GO KÖŞESİ

Bir Önceki Sayıdaki Problemin Yanıtı :

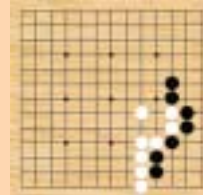
Siyah'ın ilk hamlesini şekilde gösterilen noktaya yapması çok önemlidir. Bu sayede oyunu nasıl kazandığını yandaki şekilde görüyorsunuz.

Beyaz (2) no'lu hamlesi ile siyahın sol çizgide taşları arasındaki bağlantı kurmasını engellemek isteyecektir. Eğer beyaz iki no'lu hamleyi yapmasaydı Siyah aynı noktaya hamlesini yapacak ve Beyaz'ın taşlarını kurtarma şansını ortadan kaldıracaktı.

Beyaz'ın (2) no'lu hamlesine, Siyah (3) no'lu hamle ile cevap verecektir. Bu durumda Beyaz'ın (4) no'lu hamleyi yapmaktan başka çaresi yoktur. Aksi halde Siyah kolaylıkla beyaz taşları esir alabilecektir. Ancak Siyah (5) no'lu hamlesi de yine aynı sonucun oluşmasını sağlayacak ve yandaki şekilde görüldüğü gibi siyah tüm beyaz taşları esir alacaktır. Siyah'ın (1) no'lu hamlesini yaptığı yeri görebilmek / hissedebilmek Siyah'ın beyaz taşları esir alabilmesinin en önemli nedeni olmuştur.

Kural :

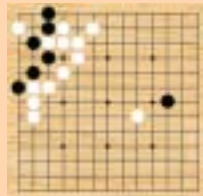
Yandaki şekilde verilen durum üzerinden, Beyaz'ın siyah taşları esir almak için yapması gereken hamleleri çalışacağız. Aşağıdaki üç şekilde kademeli olarak Beyaz'ın siyah taşları almak için yaptığı hamleleri görebilirsiniz.

Beyaz'ın (1) no'lu hamlesine Siyahın (2) no'lu hamle ile, (3) no'lu hamleye ise (4) no'lu hamle ile cevap vermesi beklenen bir durumdur. Bu durumda, Siyah, sağ tarafta bulunan beyaz taşları tehdit edecektir.

Ancak, Beyaz'ın (5) no'lu hamle ile taşını feda etmesi, Siyah taşları esir etmesini sağlayacaktır.

Problem :

Yandaki şekilde oynama sırası Siyah'ta ise, Siyah'ın yapması gereken hamleleri bulmaya çalışınız.

Önümüzdeki sayıda, yeni problemler ve çözümleri ile tekrar beraber olmak dileğiyle...

Eren AKDUR (METE'97)
erensmail@yahoo.com